Należność pocztowa uiszczona ryczałtem.

Rok X. Nr 9 (103)

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO LUBELSKIEGO

LUBLIN 1 MAJA 1938 R.

TREŚĆ:

CZĘŚĆ URZĘDOWA:

124.

Ustawa
z dnia 7 kwietnia 1938 r.

o ochronie Imienia Józefa Piłsudskiego, Pierwszego Marszałka Polski.

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 13 kwietnia 1938 r. Nr 25, poz. 212).

Art. 1. Pamięć czynu i zasługi JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO — Wskrzesiciela Niepodległości Ojczyzny i Wychowawcy Narodu—po wsze czasy należy do skarbnicy ducha narodowego i pozostaje pod szczególną ochroną prawa.

Art. 2. Kto uwłacza Imieniu JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO,

podlega karze więzienia do lat 5.

Art. 3. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki.*
Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski.*
Minister Sprawiedliwości: *W. Grabowski.*

125.

Ustawa
z dnia 29 marca 1938 r.

o przedłużeniu czasowego obniżenia składek za ubezpieczenia społeczne.

(Przedruk z Dz. Ust. R. P. z dnia 31 marca 1038 r. Nr 21, poz. 171).

Art. 1. Obniżkę składek za ubezpieczenie emerytalne robotników i pracowników umysłowych, wprowadzoną art. 1 dekretu Prezy-

denta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o czasowym obniżeniu składek za ubezpieczenie emerytalne robotników i pracowników umysłowych oraz za ubezpieczenie od wypadków i chorób zawodowych (Dz. U. R. P. nr 3, poz. 24), utrzymuje się w mocy na okres od dnia 1 kwietnia 1938 r. do dnia 31 marca 1939 r.

Art. 2. Zawarte w art. 2 dekretu z dnia 14 stycznia 1936 r. (Dz. U. R. P. nr 3, poz. 24), upoważnienie Ministra Opieki Społecznej do obniżenia składek za ubezpieczenie od wypadków i chorób zawodowych przedłuża się na okres ubezpieczenia od dnia 1 stycznia 1938 r. do dnia 31 marca 1939 r.

Art. 3. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Opieki Społecznej.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *(—) I. Mościcki.*
Prezes Rady Ministrów: *(—) Sławoj Składkowski.*
Minister Opieki Społecznej:
(—) Marian Zyndram-Kościałkowski

126.

Ustawa
z dnia 29 marca 1938 r.

o przejęciu przez Skarb Państwa wypłaty dodatku na mieszkanie dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych

(Przedruk z Dz. Ust. R. P. z dnia 31 marca 1938 r. Nr 21, poz. 172).

Art. 1. (1) Skarb Państwa przejmuje wypłatę dodatku na mieszkanie dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych, do której obowiązane są gminy w myśl przepisów art. 11. ust. (3) ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 143) w brzmieniu nadanym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 662), w następujących terminach:

od dnia 1 kwietnia 1938 r.—w gminach wiejskich,
od 1 kwietnia 1939 r.—w miastach nie wydzielonych z powiatowych związków samorządowych,
od dnia 1 kwietnia 1940 r.—w miastach pozostałych.

(2) W przypadku pozbawienia nauczyciela mieszkania, dostarczonego mu przed wejściem w życie ustawy niniejszej w budynku szkolnym lub innym budynku, stanowiącym własność gminy, obowiązek wypłaty dodatku na mieszkanie ciąży na gminie.

Art. 2. (1) Skarb Państwa będzie wypłacał dodatki na mieszkanie nauczycielom, którym gminy dostarczą mieszkań w nowowzniesionych budynkach szkolnych lub w innych nowowzniesionych budynkach, stanowiących własność gminy, jeżeli budynki te oddano do użytku po dniu 1 kwietnia 1938 r. W tych przypadkach gminom służy prawo pobierania czynszu za udzielone mieszkanie w wysokości, nie przekraczającej otrzymywanego przez nauczyciela dodatku na mieszkanie.

(2) Nie stosuje się przepisu ust. (1) do kierowników (nauczycieli kierujących) publicznych szkół powszechnych, którym dostarczono mieszkań w budynkach szkolnych.

Art. 3. Ustawa niniejsza nie obowiązuje na obszarze województwa śląskiego.

Art. 4. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrom Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 5. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *(—) I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów: *(—) Sławoj Składkowski*
Minister Skarbu: *(— E. Kwiatkowski*
Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
(—) W. Świętosławski

127.

ROZPORZĄDZENIE
Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 8 marca 1938 r. (Nr BP-4673/38)

o organizacji wewnętrznej obwodowych władz szkolnych.

(Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z dnia 25 marca 1938 r. Nr 3, poz. 58)

Na podstawie art. 5 i 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 lipca 1933 r. o organizacji obwodowych władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 389) zarządzam:

§ 1. Inspektor szkolny działa pod osobistą odpowiedzialnością samodzielnie i jednoosobowo, z zastrzeżeniem kolegialnego załatwiania spraw stosownie do obowiązujących przepisów.

Inspektor szkolny załatwia sprawy, należące do jego zakresu działania, osobiście lub przy pomocy podległego mu urzędu, noszącego nazwę inspektorat szkolny.

§ 2. Stosunek inspektora szkolnego do samorządu szkolnego regulują osobne przepisy.

§ 3. W skład inspektoratu szkolnego wchodzą w miarę potrzeby: jeden lub więcej podinspektorów szkolnych, instruktor oświaty pozaszkolnej oraz odpowiednia liczba pracowników biurowych.

Podinspektorzy szkolni i instruktor oświaty pozaszkolnej są pomocnikami inspektora w zakresie objętym przepisem art. 3 ust. 3 i 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 lipca 1933 r. o organizacji obwodowych władz i stanowią razem organ doradczy inspektora szkolnego, obradujący pod jego przewodnictwem.

O ile instruktorowi oświaty pozaszkolnej zostały powierzone czynności na terenie, wchodzącym w skład dwu lub więcej obwodów szkolnych, instruktor podlega służbowo inspektorowi szkolnemu w swej siedzibie, a w zakresie powierzonych mu czynności — inspektorom właściwym terytorialnie, z którymi uzgadnia plan i metodę pracy.

§ 4. Poszczególni pracownicy, wchodzący w skład inspektoratu szkolnego, występują na zewnątrz tylko w imieniu inspektora szkolnego.

§ 5. Inspektor szkolny sprawuje powierzony mu urząd zgodnie z przepisami, wskazaniami władz szkolnych oraz interesem publicznym.

Inspektor szkolny jest odpowiedzialny za organizację i realizację powszechnego nauczania i wychowania w podległych mu szkołach, za stan wychowania w podległych mu zakładach wychowania przedszkolnego, za opiekę i wyzyskanie wszelkich właściwych środków, zmierzających do podniesienia stanu i poziomu oświaty pozaszkolnej, oraz za stan organizacyjny i wykonanie prac i zadań inspektoratu szkolnego.

Dla celów realizacji zadań, wskazanych w art. 3 ust. 3 i 4 rozporzędzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 lipca 1933 r., wyznacza inspektor szkolny rejony inspekcyjne i — zatrzymując dla siebie jeden rejon — powierza pozostałe poszczególnym podinspektorom szkolnym.

W jednopowiatowych obwodach szkolnych, w których w skład inspektoratu szkolnego wchodzi jeden lub więcej podinspektorów szkolnych, inspektor szkolny, poza wizytacją szkół własnego rejonu, jest obowiązany do przeprowadzania inspekcji wszystkich szkół w obwodzie i zapoznania się z pracą każdego nauczyciela przynajmniej raz w ciągu lat trzech.

§ 6. Inspektor szkolny jest zwierzchnikiem służbowym pracowników inspektoratu szkolnego, jako też nauczycieli państwowych i publicznych szkół powszechnych i zakładów wychowania przedszkolnego, sprawuje nad ich działalnością nadzór, decyduje we wszystkich sprawach, należących do jego kompetencji i udziela wiążących dyrektyw ze stanowiska interesu służbowego.

§ 7. W zakresie spraw, związanych z powszechnym nauczaniem i wychowaniem szkolnym i przedszkolnym na terenie obwodu szkolnego, jest inspektor szkolny odpowiedzialny w szczególności:

1) za inicjatywę i zgodne z potrzebami lokalnymi i przepisami oraz wskazówkami władz szkolnych realizowanie powszechnego nauczania oraz za organizację publicznego szkolnictwa powszechnego (zakładanie, przekształcanie, budowa szkół, zaspakajanie ich potrzeb rzeczowych i t.p.), a w związku z tym za utrzymywanie kontraktu z instytucjami społecznymi, ułatwiającymi realizację powyższych zadań;

2) za należyte i skuteczne sprawowanie:

a) kierowniczego nadzoru nad publicznymi szkołami powszechnymi, za ich organizację, stan wychowania i nauczania,

b) nadzoru nad prywatnymi szkołami powszechnymi w zakresie zleconym mu przez władze szkolne;

3) za organizację, stan i skuteczność akcji dokształcania kierowników i nauczycieli publicznych szkół powszechnych i wychowawczyń zakładów wychowania przedszkolnego.

§ 8. W zakresie oświaty pozaszkolnej w swoim obwodzie jest inspektor szkolny odpowiedzialny:

a) za badanie i znajomość potrzeb oświaty pozaszkolnej, czuwanie nad ich zaspakajaniem i organizowaniem pomocy fachowej,

b) za inicjowanie i koordynowanie akcji społecznej w zakresie oświaty pozaszkolnej i kierowanie jej na właściwe tory,

c) za utrzymywanie stałego kontaktu z organami samorządu terytorialnego, jako też z odpowiednimi instytucjami społecznymi.

§ 9. W zakresie organizacji pracy w inspektoracie szkolnym inspektor jest odpowiedzialny:

a) za należyte zorganizowanie i skoordynowanie pracy w inspektoracie oraz za nadzór nad należytym spełnianiem obowiązków przez jego pracowników,

b) za zgodność aprobowanych przez siebie załatwień z obowiązującymi przepisami, ze wskazaniami władz szkolnych oraz z ogólnym interesem publicznym,

c) za ścisłe informowanie władz przełożonych o stanie spraw, które winny być podane do ich wiadomości,

d) za podjęcie inicjatywy wobec właściwych władz co do wydania niezbędnych zarządzeń, wynikających czy to z przepisów prawnych, czy stosunków faktycznych, związanych z zakresem działania inspektora.

e) za przestrzeganie zasad oszczędności w administracji publicznej.

§ 10. Inspektora szkolnego zastępuje z reguły podinspektor szkolny; jeżeli w inspektoracie jest więcej podinspektorów szkolnych, inspektor wyznacza spośród nich swego stałego zastępcę i powierza mu stały zakres zastępstwa; zakres ten może być szerszy w czasie nieobecności inspektora w siedzibie urzędu. Stały zastępca inspektora szkolnego ponosi odpowiedzialność w zakresie poruczonego mu zastępstwa.

W przypadku, gdy inspektor nie może pełnić swych obowiązków służbowych z powodu choroby lub gdy przebywa na urlopie, na stałego zastępcę

przechodzą wszystkie uprawnienia i obowiązki inspektora.

Inspektor szkolny może wyznaczyć na swego zastępcę w zakresie spraw administracyjnych instruktora oświaty pozaszkolnej.

W inspektoracie szkolnym, w którym zastępstwo nie może być zorganizowane w sposób wyżej przewidziany, zastępuje chorego lub urlopowanego inspektora urzędnik, wyznaczony przez właściwe Kuratorium.

§ 11. Każdy podinspektor szkolny ponosi całkowitą odpowiedzialność za organizację powszechnego nauczania w swoim rejonie, organizację i stan nauczania i wychowania w szkołach swego rejonu, za opracowywanie poruczonych mu zagadnień oraz za załatwianie poruczonych mu spraw zgodnie z wymaganiami organizacyjnymi, dydaktycznymi i wychowawczymi.

Instruktor oświaty pozaszkolnej ponosi odpowiedzialność za dokładną znajomość stanu i potrzeb oświaty pozaszkolnej na powierzonym mu terenie oraz za umiejętne wykonanie powierzonych mu prac przy użyciu właściwych metod i środków.

§ 12. Wszyscy pracownicy inspektoratu, przygotowujący załatwienie spraw, ponoszą odpowiedzialność:

1) za dokładną znajomość przepisów ustaw, rozporządzeń i okólników, obowiązujących w zakresie danego działu, i ich ścisłe stosowanie;

2) za należyte gromadzenie materiału, potrzebnego do załatwiania spraw, dokładne ustalenie stanu faktycznego oraz przedstawienie sprawy zgodnie z aktami;

3) za dokładne przytoczenie w załatwieniu wszelkich dat, nazwisk, nazw, obliczeń cyfrowych i t.p.;

4) za dopilnowanie terminów, zarówno wynikających z ustaw i rozporządzeń, jak i zakreślonych przez władze szkolne, oraz terminów, wynikających z okoliczności sprawy;

5) za projektowanie załatwienia w ten sposób, aby ono od razu załatwiało sprawę w sposób ostateczny, bądź też obejmowało od razu wszystkie niezbędne szczegóły i nie wywoływało potrzeby dalszej przygotowawczej korespondencji (w przypadku zbierania materiałów, żądania wyjaśnień i tp.);

6) za ścisłe stosowanie przepisów kancelaryjnych oraz za należyte przechowywanie akt, ewidencyj i pomocy urzędowych.

§ 13. Organizację kancelarii inspektoratu regulują osobne przepisy.

Pracownik prowadzący kancelarię jest odpowiedzialny:

1) za ścisłe przestrzeganie przepisów kancelaryjnych oraz informowanie inspektora o brakach dostrzeżonych w tym względzie;

2) za przestrzeganie zasady oszczędności w gospodarce kancelaryjnej;

3) za techniczną ochronę tajności i poufności spraw.

§ 14. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 25 sierpnia 1933 r. Nr I. Org. 1012/41/33 o organizacji wewnętrznej obwodowych władz szkolnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 11, poz. 163).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

128.

ROZPORZĄDZENIE
Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 10 marca 1938 r. (Nr BP-4846/38)

w sprawie przekazania niektórych spraw kompetencji Kuratorów Okręgów Szkolnych.

(Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z dnia 25 marca 1938 r. Nr 3, poz. 59)

Na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych w brzmieniu ustalonym art. 53 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976), zarządzam co następuje:

§ 1. Przekazuje się Kuratorowi Okręgu Szkolnego (Kuratorowi Liceum Krzemienieckiego) kompetencje Ministra, przewidziane:

1) w atr. 51 ust. 3 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. z r. 1932, Nr 104, poz. 873), zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 660), —do przenoszenia nauczycieli podległych im szkół do innej szkoły, w obrębie powierzonego im okręgu szkolnego, o ile tego wymaga dobro szkoły;

2) w art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 258),—do wyjątkowego zezwalania na zatrudnienie osób nie posiadających kwalifikacyj zawodowych do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych, jednakże nie dłużej niż do końca 3 roku szkolnego od daty zatrudnienia danej osoby;

3) w § 11 rozporządzenia Kierownika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 3 lipca 1926 r. w sprawie praktyki przedegzaminowej kandydatów na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminariów nauczycielskich (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 11, poz. 128),—do zezwalania na odbywanie dalszego

ciągu praktyki, rozpoczętej na terenie innego okręgu szkolnego.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

129.

ROZPORZĄDZENIE
Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 10 marca 1938 r. (Nr BP-4845/38)

o zmianie rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 28 lutego 1933 r. w sprawie wykonania postanowień art. art. 3, 25 i 51 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli.

(Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z dnia 25 marca 1938 r. Nr 3, poz. 60)

Na podstawie art. 51 i 98 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu obwieszczenia z dnia 9 listopada 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 104, poz. 873), zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. (Drz. U. R. P. Nr 85, poz. 660), zarządzam następujące zmiany rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 28 lutego 1933 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1933, Nr 5, poz. 95), zmienionego rozporządzeniem z dnia 11 lipca 1934 r. Nr BP. - 6226/34 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 6—7, poz. 91).

§ 1. § 4 otrzymuje brzmienie następujące:

„Upoważnia się

1) Kuratorów Okręgów Szkolnych (Wojewodę Śląskiego, Kuratora Liceum Krzemienieckiego)— do przenoszenia w obrębie powierzonego im okręgu kierowników (nauczycieli kierujących) i stałych nauczycieli publicznych szkół powszechnych, nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących oraz nauczycieli szkół zawodowych z następujących względów organizacyjnych:

a) zmiany stopnia organizacyjnego szkoły,

b) innych zmian w organizacji szkoły, które mają bezpośredni wpływ na zmniejszenie się liczby stanowisk nauczycielskich w danej szkole,

c) doboru grona nauczycielskiego z odpowiednimi kwalifikacjami dodatkowymi i specjalnymi do nauczania w wyższych klasach szkół powszechnych,

d) zmiany języka nauczania;

2) Inspektorów Szkolnych— do przenoszenia tymczasowych nauczycieli szkół bezpośrednio im podległych w obrębie powierzonego im obwodu szkolnego z wyżej wymienionych względów organizacyjnych.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

130.

ROZPORZĄDZENIE
Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 10 marca 1938 r. (Nr BP-4847/38)

o uprawnieniach do załatwiania spraw osobowych urzędników i funkcjonariuszów niższych, zatrudnionych w administracji szkolnej.

(Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z dnia 25 marca 1938 r. Nr 3, poz. 61)

Na podstawie art. 119 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 164) wraz z późniejszymi jej zmianami, zarządzam, co następuje:

§ 1. Przekazuje się Kuratorowi Okręgu Szkolnego (Kuratorowi Liceum Krzemienieckiego):

1) mianowanie na stanowiska urzędnicze II i III kategorii oraz na stanowiska funkcjonariuszów niższych—do odwołania (prowizorycznie) lub na stałe—osób zatrudnionych w administracji szkolnej (funkcjonariuszów prowizorycznych, praktykantów płatnych, pracowników kontraktowych) a opłacanych z kredytów osobowych, gdy mianowanie to nie zawiera awansu do wyższej grupy uposażenia;

2) przenoszenie podległych funkcjonariuszów państwowych na inne miejsce służbowe w ramach przydzielonych etatów—z wyłączeniem urzędników, zajmujących stanowiska I kategorii;

3) dopuszczanie do egzaminu kandydatów na stanowiska urzędnicze II i III kategorii w państwowej służbie administracyjnej oraz na stanowiska urzędników rachunkowych i kasowych II kategorii w służbie państwowej;

4) udzielanie zezwoleń na przyjęcie płatnego zajęcia ubocznego podległym funkcjonariuszom z wyłączeniem urzędników zajmujących stanowiska I kategorii;

5) udzielanie podległym funkcjonariuszom, w tej liczbie również inspektorom szkolnym, urlopów:

a) dla poratowania zdrowia (na podstawie urzędowego świadectwa lekarskiego)—płatnych do 6 miesięcy, bezpłatnych do 12 miesięcy,

b) dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych lub majątkowych—płatnych do 2 miesięcy, bezpłatnych do 12 miesięcy,

c) wypoczynkowych—w granicach postanowień art. 36 ustawy o państwowej służbie cywilnej.

§ 2. Przekazuje się Inspektorom Szkolnym udzielanie podległym funkcjonariuszom urlopów:
a) dla poratowania zdrowia (na podstawie urzędowego świadectwa lekarskiego)—płatnych do 2 miesięcy,
b) dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych lub majątkowych — płatnych do dni 14,
c) wypoczynkowych—w granicach postanowień art. 36 ustawy o państwowej służbie cywilnej,

§ 3. Do wymiaru urlopów, udzielanych w granicach § 1 punkt 5, wliczać należy czas trwania urlopów, udzielonych dla tych samych celów w granicach § 2.

§ 4. Przekazuje się Wojewodzie Śląskiemu w zakresie administracji szkolnej uprawnienia, wymienione w § 1 punkty 1—4.

§ 5. Przekazuje się Rektorom Państwowych Szkół Akademickich:
1) uprawnienia wymienione w § 1;
2) zwalnianie zatrudnionych w klinikach uniwersyteckich kontraktowych funkcjonariuszów niższych o specjalnych kwalifikacjach, oraz przyjmowanie w granicach przydzielonych etatów nowych funkcjonariuszów niższych o specjalnych kwalifikacjach w charakterze pracowników kontraktowych z wynagrodzeniem, nie przekraczającym uposażenia XII grupy.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r.

Z dniem tym tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy w sprawach, uregulowanych niniejszym rozporządzeniem, w szczególności zawarte w rozporządzeniach Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 26 września 1927 r. w sprawie udzielania urlopów nauczycielom i funkcjonariuszom administracji szkolnej (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 12, poz. 196) i z dnia 25 sierpnia 1928 r. w sprawie przekazania niektórych spraw kompetencji Kuratorów Okręgów Szkolnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 10, poz. 168).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

131.

ROZPORZĄDZENIE
Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 10 marca 1938 r. (Nr BP-4844/38)

w sprawie udzielania urlopów nauczycielom.

(Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z dnia 25 marca 1938 r. Nr 3, poz. 62)

Na podstawie art. 98 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu obwieszczenia z dnia 9 listopada 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 104, poz. 873) zarządzam co następuje:

§ 1. Upoważnia się Kuratorów Okręgów Szkolnych (Wojewodę Śląskiego, Kuratora Liceum Krzemienieckiego) do udzielania dyrektorom, kierownikom i nauczycielom szkół podległych, urlopów:
a) dla poratowania zdrowia (na podstawie urzędowego świadectwa lekarskiego)—płatnych do 1 roku i bezpłatnych do lat 2,
b) dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych lub majątkowych—płatnych do 2 miesięcy i bezpłatnych do 1 roku,
c) dla celów naukowych lub oświatowych—bezpłatnych do lat 2,
d) dla studiów na Wyższych Kursach Nauczycielskich, Państwowych Instytutach, Wyższych Zakładach Naukowych oraz uczelniach specjalnych — płatnych za zwrotem kosztów zastępstwa (z rozłożeniem i bez rozłożenia na raty) na przeciąg 1 roku, z prawem przedłużania tych urlopów z roku na rok do końca normalnego dla danego zakładu naukowego czasu trwania studiów, zależnie od względów służbowych i udowodnionych dodatnich wyników studiów oraz w granicach kontyngentu, ustalonego corocznie dla każdego Okręgu Szkolnego.

§ 2. Upoważnia się Inspektorów Szkolnych do udzielania kierownikom i nauczycielom szkół powszechnych i specjalnych oraz wychowawczyniom i kierowniczkom przedszkoli państwowych, urlopów:
a) dla poratowania zdrowia (na podstawie urzędowego świadectwa lekarskiego)—płatnych lub bezpłatnych do 6 miesięcy,
b) nauczycielkom — na czas połogu (6 tygodni),
c) dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych—płatnych do 14 dni i bezpłatnych do 1 miesiąca.

§ 3. Upoważnia się dyrektorów (kierowników) szkół średnich wszelkiego typu oraz niższych szkół zawodowych do udzielania urlopów członkom grona nauczycielskiego do dni 8 bez względu na rodzaj urlopu.

Kierownicy publicznych szkół powszechnych i specjalnych mają prawo zwalniać w nagłych wypadkach członków grona od zajęć szkolnych — do 3 dni. Wykaz udzielonych w ten sposób zwolnień kierownik szkoły przesyła z końcem każdego półrocza inspektorowi szkolnemu.

§ 4. Dyrektorowie i kierownicy mają prawo w wypadkach nagłych i z ważnych powodów wstrzymać się od zajęć służbowych najwyżej na 3 dni z jednoczesnym zawiadomieniem władzy bezpośrednio przełożonej i podaniem powodów. W tych wypadkach obowiązani są zarządzić za siebie zastępstwo.

§ 5. Uzyskanie płatnego urlopu dla poratowania zdrowia lub dla studiów obowiązuje nauczyciela do bezwarunkowego wstrzymania się od wszelkiej pracy zarobkowej. Wykroczenie przeciw tej zasadzie powoduje bezzwłoczne wstrzymanie udzielonego urlopu i pociągnięcie winnego do odpowiedzialności służbowej.

§ 6. Do wymiaru urlopów, udzielanych w w granicach § 1, wliczyć należy czas trwania urlopów, udzielonych dla tych samych celów w granicach §§ 2 i 3.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r.

Z dniem tym tracą moc obowiązującą wszystkie przepisy istniejące w tej mierze, w szczególności zawarte w rozporządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 26 września 1927 r. w sprawie udzielania urlopów nauczycielom i funkcjonariuszom administracji szkolnej (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 12, poz. 196), zmienionym rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 25 sierpnia 1928 r. w sprawie przekazania niektórych spraw kompetencji Kuratorów Okręgów Szkolnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 10, poz. 168).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski.

132.

ROZPORZĄDZENIE
Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 8 marca 1938 r. (Nr II P-11382/37)

w sprawie studiów i egzaminów z robót ręcznych jako przedmiotu nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i zakładach kształcenia kandydatów na nauczycieli szkół powszechnych.

(Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z dnia 25 marca 1938 r. Nr 3, poz. 63)

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 26 września 1922 r., dotyczącej kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminariach nauczycielskich państwowych i prywatnych (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr 92, poz. 864) wraz z późniejszymi zmianami, zarządzam, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 7 października 1924 r., w sprawie studiów i egzaminów z robót ręcznych jako przedmiotu nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminariach nauczycielskich (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 18, poz. 182) wprowadza się zmianę następującą:

§ 9 otrzymuje brzmienie:

„§ 9. Eksternów dopuszcza do egzaminu końcowego dyrektor Państwowego Instytutu Robót Ręcznych w Warszawie, o ile wykażą się jednym z następujących świadectw: gimnazjalnym świadectwem dojrzałości, świadectwem ukończenia liceum ogólnokształcącego, seminarialnym świadectwem dojrzałości, dyplomem na nauczycieli szkół powszechnych.

Kandydaci, którzy posiadają inne świadectwa krajowe albo świadectwa zagraniczne, mogą być dopuszczeni do egzaminu końcowego, jeżeli świadectwa te uzna Minister Wyznań Religijnych Oświecenia Publicznego za równoważne dla tego celu ze świadectwem ukończenia liceum ogólnokształcącego”.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski.

133.

ZARZĄDZENIE
Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 25 lutego 1938 r. (Nr II W-1768/38)

w sprawie regulaminu hufców szkolnych.

(Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z dnia 10 marca 1938 r. Nr 2, poz. 30).

Na podstawie § 18 zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Ministra Spraw Wojskowych z dnia 10 września r.b. Nr II w—8256/37 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 12 z r. 1937, poz. 369) ustalam tymczasowy regulamin hufców szkolnych uzgodniony z Ministerstwem Spraw Wojskowych (Państw. Urzędem W. F. i P. W.).

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
W. Świętosławski.

Załącznik do zarządzenia M. W. R. i O. P. z dnia 25/II 1938 r. Nr II W-1768/38.

TYMCZASOWY REGULAMIN HUFCÓW SZKOLNYCH.

Hufce szkolne są jednostkami organizacyjnymi przysposobienia wojskowego na terenie szkół. Organizują je dyrektorzy (dyrektorki—przełożone) szkół z uczniów (uczennic) tych klas, w których według programu przysposobienie wojskowe stanowi przedmiot szkolny.

Hufce są męskie lub żeńskie i noszą nazwę szkoły: np. Męski Hufiec Szkolny Państwowego Liceum i Gimnazjum im. Stefana Czarnieckiego Nr 488 w Chełmie Lubelskim, Żeński Hufiec Szkolny Prywatnego Liceum i Gimnazjum Heleny Malczewskiej Nr 422 w Zawierciu, Męski Hufiec Koedukacyjnego Liceum i Gimnazjum im. Bł. Ładysława z Gielniowa Nr 470 w Zakopanem, Męski Hufiec Państwowego Koedukacyjnego Liceum Handlowego Nr 117 w Sosnowcu. Hufce szkolne mogą posługiwać się również następującą nazwą skróconą: np. Męski Hufiec Szkolny Nr 488, Żeński Hufiec SzkolnyNr 422 itp.

Zadaniem hufców jest przeprowadzenie zajęć praktycznych, związanych z programem przysposobienia wojskowego. W tym celu hufce posiadają organizację wzorowaną na organizacji oddziałów wojskowych i w pracy wychowawczej stosują zasady, wzorowane na hierarchii i dyscyplinie wojskowej.

W przypadku zbyt małej ilości uczniów na zorganizowanie samodzielnego hufca Kurator Okręgu Szkolnego na wniosek Dyrekcji szkoły może zezwolić na przydzielenie młodzieży tej szkoły do zorganizowanego w tej samej miejscowości hufca innej szkoły.

§ 2.

Hufiec szkolny stanowi stałe pogotowie O. P. L. Gaz. według osobnych instrukcji.

§ 3.

Organizację hufca szkolnego przeprowadza dyrektor (dyrektorka-przełożona) szkoły.

W szczególności dyrektor (dyrektorka-przełożona):

a) wybiera w porozumieniu z komendantem obwodu przysposobienia wojskowego kandydata (tów) na komendanta (tów) hufca szkolnego i przedstawia go (ich) do zatwierdzenia Kuratorowi Okręgu Szkolnego; wyznacza spośród nauczycieli zastępcę komendanta hufca, o ile komendantem jest oficer służby stałej;

b) wybiera w porozumieniu i inspektorką żeńskich hufców licealnych kandydatkę na komendantkę hufca szkolnego i przedstawia ją do zatwierdzenia Kuratorowi Okręgu Szkolnego;

c) ustala na wniosek komendanta (tki) hufca ilość oddziałów (zespołów), w których nauka przysposobienia wojskowego będzie pobierana osobno;

d) zatwierdza plan realizacji programu przysposobienia wojskowego i czuwa nad jego uzgodnieniem z tokiem nauki innych przedmiotów, mających szczególniejsze znaczenie dla przygotowania młodzieży do obrony kraju;

e) wizytuje hufiec i bada wyniki jego pracy.

f) zaopatruje hufiec w potrzebne pomoce szkolne;

g) zaprasza stale obwodowego komendanta p.w. lub jego zastępcę a w szkołach żeńskich inspektorkę ż.h.l. na posiedzenia Rady Pedagogicznej, na których są omawiane sprawy hufców szkolnych.

§ 4.

Na czele hufca szkolnego stoi komendant (tka) hufca, posiadający (a) kwalifikacje określone w § 7 zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Ministra Spraw Wojskowych z dnia 10 września 1937 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 12 poz. 369) i na podstawie tego zarządzenia zatwierdzony (a) przez Kuratora Okręgu Szkolnego w porozumieniu z Dowódcą Korpusu na wniosek dyrektora (dyrektorki-przełożonej) szkoły, uzgodniony odnośnie komendantów hufców męskich z obwodowym komendantem p.w., odnośnie zaś hufców żeńskich—z inspektorką ż.h.l.

§ 5.

Jeżeli komendantem hufca jest oficer służby stałej, dyrektor szkoły wyznacza spośród członków Rady Pedagogicznej zastępcę komendanta hufca, który sprawuje opiekę pedagogiczną nad hufcem.

W zakładach większych, w których ze względu na większą ilość klas naukę przysposobienia wojskowego prowadzi kilku nauczycieli, jeden z nich jest głównym komendantem hufca.

Głównego komendanta hufca wyznacza dyrektor szkoły po porozumieniu z obwodowym komendantem przysposobienia wojskowego.

§ 6.

Inni nauczyciele, zajęci przy nauczaniu p.w. np. nauczyciele geografii, fizyki, chemii oraz w hufcach żeńskich lekarze (lekarki) szkolni, współdziałają w nauczaniu przysposobienia wojskowego na polecenie dyrektora szkoły według obowiązującego planu pracy komendanta hufca.

§ 7.

Do pomocy w prowadzeniu praktycznych zajęć, wchodzących w zakres przysposobienia wojskowego młodzieży męskiej, obwodowy komendant p.w. przydziela jako pomocników instruktorów, którzy w czasie zajęć w hufcu szkolnym podlegają komendantowi hufca, względnie prowadzącemu ćwiczenia zastępcy komendanta.

§ 8.

Komendant (tka) hufca:

a) układa szczegółowy program nauki przysposobienia wojskowego (przysposobienia do pomocniczej służby wojskowej), uzgadnia go na każdy okres nauki szkolnej z władzami p.w. i przedstawia do zatwierdzenia dyrektorowi szkoły,

b) wykonuje program nauki przysposobienia wojskowego (przysposobienia do pomocniczej służby wojskowej), prowadząc bezpośrednio, a w hufcach męskich przy pomocy przydzielonych instruktorów zajęcia praktyczne w hufcu i powierzoną mu część zajęć teoretycznych,
c) jest odpowiedzialny za sprzęt, oddany do dyspozycji hufca,
d) nadzoruje skrupulatne prowadzenie przez funkcyjnych powierzonych im obowiązków,
e) prowadzi dziennik zajęć hufca,
f) ocenia uczniów (uczennice).

§ 9.

Komendant hufca występuje w czasie zajęć w hufcu w przysługującycm mu mundurze wojskowym, komendantka - instruktorka P.W.K.— w mundurze P.W.K.

W przypadku, gdy ze specjalnych powodów komendant hufca nie może wystąpić w mundurze, hufiec prowadzi na jego zlecenie i pod jego nadzorem umundurowany instruktor lub uczeń.

Odnośnie ekwipunku obowiązują komendantów hufców przepisy wojskowe.

§ 10.

Główny komendant hufca korzysta w czasie zbiórek całego hufca z pomocy nauczycieli prowadzących naukę przysposobienia wojskowego w poszczególnych klasach. Komendanci ci są mu wtedy podporządkowani i podejmują na jego zlecenie część wyznaczonych im zadań.

§ 11.

Dla celów szkoleniowych i organizacyjnych w zależności od swej liczebności męski hufiec szkolny dzieli się na plutony i drużyny, żeński hufiec szkolny dzieli się na drużyny, sekcje i patrole. Patrol żeński obejmuje najmniej 5 uczennic.

§ 12.

Dla celów szkoleniowych i organizacyjnych komendant (tka) hufca wyznacza funkcyjnych, którymi są: szef, plutonowy, drużynowy, (a), sekcyjna, patrolowa, magazynier (rka), służbowy (a) dnia.

Obowiązki fukcyjnych ustala komendant (tka) hufca na wzór analogicznych służb w oddziałach wojskowych (P.W.K.). Funkcje są zasadniczo powierzone na określony czas.

Szef hufca nosi opaskę czerwoną szerokości około 11 cm, plutonowy czerwoną szerokości połowy opaski szefa hufca, drużynowy zieloną szerokości około 11 cm, drużynowa opaskę zieloną szerokości około 11 cm, sekcyjna opaskę zieloną szerokości połowy opaski drużynowej, patrolowa opaskę zieloną szerokości jednej czwartej opaski drużynowej, magazynier (ka) opaskę niebieską szerokości około 11 cm, służbowy (a) dnia opaskę czerwono-zieloną szerokości około 11 cm.

Funkcyjni (e) noszą opaski na lewym ramieniu.

§ 13.

Zajęcia w hufcu męskim obejmują:
a) dwugodzinne lekcje w toku normalnej przedpołudniowej nauki szkolnej i w ramach tych lekcji ćwiczenia w strzeleniu na strzelnicy w ilości ustalonej szczegółowymi wskazówkami do realizacji programów,
b) cztery ćwiczenia półdniowe i pięć ćwiczeń nocnych.
c) kilkudniowe ćwiczenia organizowane w miarę możliwości w każdej klasie pod koniec roku szkolnego,
d) obóz p.w. organizowany w czasie wakacji letnich.

Zajęcia hufca żeńskiego obejmują:
a) dwugodzinne lekcje w toku normalnej przedpołudniowej nauki szkolnej,
b) cztery ćwiczenia półdniowe.
c) kilkudniowe obozy żeńskie.

§ 14.

Kilkudniowe ćwiczenia hufca męskiego mają na celu:
a) przygotowanie junaków do życia w obozie.
b) wykończenie prac i ćwiczeń praktycznych,
c) odbycie tych ćwiczeń, których nie można było przeprowadzić w ciągu roku (np. strzelań).

§ 15.

Uczniowie (uczennice), wchodzący (e) w skład hufca szkolnego noszą nazwę junaków (junaczek).

§ 16.

Junacy podlegają przepisom szkolnym. W czasie zajęć w hufcu szkolnym obowiązują junaków zasady karności, wzorowanej na karności wojskowej. Junaków, występujących w mundurze, obowiązują przepisy o zachowaniu odnoszące się do uczniów szkół kadeckich.

§ 17.

Do czasu wydania nowego zarządzenia junacy noszą mundur ustalony instrukcją P. U. W. F. i P.W. Nr 13 z dnia 21 maja 1929 roku L. dz. 6875.

Junacy noszą mundury na zarządzenie komendanta hufca. Mundur służy zasadniczo do wystąpień w formacjach zwartych oraz do ćwiczeń polowych. Wykłady teoretyczne, odbywane w klasie, nie wymagają noszenia munduru. W tym przypadku tę część nauki pobierają junacy w charakterze zwyczajnych uczniów szkoły.

Junaczki noszą mundurki szkolne. W czasie zajęć praktycznych i wystąpień zewnętrznych wkładają na prawe ramię opaski w barwie tarczy szkoły.

§ 18.

Ekwipunek normalny junaków w czasie zajęć praktycznych składa się z pasa, łopatki i maski gazowej. Ekwipunek polowy obejmuje nadto: chlebak, karabin, bagnet i ładownice.

Ekwipunek polowy junaczek składa się: z chlebaka i maski gazowej.

W obozie lub w specjalnych okolicznościach obowiązuje pełny ekwipunek wojskowy.

§ 19.

Dyrekcja szkoły zwalnia od zajęć w hufcu szkolnym obcych poddanych na pisemną prośbę rodziców.

Komendant (tka) hufca zwalnia:

a) częściowo z powodu wady organizmu (kalectwa),
b) czasowo z powodu choroby

na podstawie zbadania junaka (czki) przez lekarza szkolnego.

§ 20.

Uczniom (uczennicom) częściowo zwolnionym od zajęć w hufcu należy powierzać funckje administracyjne w hufcu lub przydzielać ich (je) do szkolnych organizacji młodzieżowych związanych z obroną kraju do wykonania konkretnie ustalonych zadań (np. do kół L.O.P.P., Ligi Morskiej i Kolonialnej, Kół Polskiego Czerwonego Krzyża).

§ 21.

Junak (junaczka) podlega okresowym badaniom lekarskim, przeprowadzanym według osobnej instrukcji.

§ 22.

Wyniki pracy junaka (junaczki) podlegają ocenie wyrażonej w stopniach na świadectwie szkolnym.

§ 23.

Do udziału w obozie letnim zostają dopuszczeni uczniowie, promowani do następnej klasy.

Ocenę za pracę obozową wlicza się do oceny w następnym roku nauki.

§ 24.

Wizytację hufców szkolnych z ramienia władz szkolnych przeprowadzają wszystkie osoby, sprawujące nadzór szkolny.

§ 25.

Wizytację męskich hufców szkolnych z ramienia władz wojskowych przeprowadzają, po porozumieniu w granicach możliwości z dyrekcjami szkół, obwodowi komendanci przysposobienia woj wojskowego lub działający w ich imieniu zastępcy oraz specjalnie w tym celu upełnomocnieni przedstawiciele Dowódców Okręgów Korpusu i Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Wizytację żeńskich hufców szkolnych z ramienia władz wojskowych przeprowadzają, po porozumieniu w granicach możliwości z dyrekcjami szkół, instruktorki P.W.K., wyznaczone przez właściwego Dowódcę Okręgu Korpusu do pełnienia funkcji bezpośredniego nadzoru fachowego jako inspektorki żeńskich hufców licealnych, oraz specjalnie w tym celu upełnomocnieni przedstawiciele (lki) dowódców okręgów korpusów i Ministerstwa Spraw Wojskowych.

O wynikach wizytacji powinien być zawiadomiony dyrektor (dyrektorka-przełożona) szkoły lub władze szkolne.

§ 26.

Obwodowy komendant przysposobienia wojskowego lub działający w jego imieniu zastępca (instruktorka ż.h.l.) przeprowadza obok wizytacji hufców, po porozumieniu z władzami szkolnymi, odprawy komendantów (tek).

§ 27.

Nadto obwodowy komendant p.w. (instruktorka ż.h.l.):

a) uzgadnia z dyrektorem kandydatów (tki) na komendantów i zastępców komendantów hufca,
b) ustala z komendantem (tką) hufca programy nauki p.w. (przyspos. do pomocniczej służby wojskowej) na każdy okres nauki szkolnej.
c) ustala po porozumieniu z komendantem (tką) hufca terminy wspólnych ćwiczeń huf fców,
d) udostępnienia hufcowi tereny ćwiczeń (strzelnice),
e) dostarcza broni wojskowej i sportowej, amunicji i sprzętu potrzebnego do szkolenia,
f) przydziela do hufca pomocników instruktorów.

§ 28.

Osoby, przeprowadzające wizytacje hufców szkolnych, odbierają przed przystąpieniem do swych czynności raport od komendanta (tki) hufca, jeżeli młodzież występuje w mundurach przysposobienia wojskowego.

§ 29.

Wystąpienie zewnętrzne hufca normuje zarządzenia dyrektora (rki) szkoły po porozumieniu z organami przysposobienia wojskowego.

Hufiec szkolny występuje na zewnątrz jako formacja P.W. w odpowiedniej kolumnie pod dowództwem komendanta hufca.

§ 30.

Hufiec szkolny wyznacza poczet sztandarowy dla sztandaru szkoły.

Poczet sztandarowy zachowuje się zgodnie z regulaminem, obowiązującym w oddziałach wojskowych.

134.

ZARZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 26 marca 1938 r. Nr III-RG. 610/38

o utworzeniu państwowej szkoły przysposobienia rolniczego w Klementowicach.

Na mocy art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 304) zarządzam co następuje:

§ 1. Tworzy się Państwową Szkołą Przysposobienia Rolniczego w Klementowicach.

§ 2. Szkoła ta przyjmuje wszystkich uczniów likwidującej się prywatnej szkoły hodowlano - rolniczej w Dęblinie.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
W. Świętosławski

135.

ZARZĄDZENIE

Kuratorium Okręgu Szkoln. Lubelskiego

z dnia 16 marca 1938 r. Nr B. 4786/38.

o nadawaniu medalu „Za Długoletnią Służbę".

W dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej Nr 3/38, poz. 11, została ogłoszona ustawa z dnia 8/I. 1938 r. o medalu „Za Długoletnią Służbę".

Najważniejsze postanowienia tej ustawy oraz instrukcji Prezesa Rady Ministrów z dnia 10/II. 1938 r. do ustawy o nadaniu medalu (Monitor Polski z dnia 10/II. 1938 r. Nr 32, poz. 28/ są następujące:

1) Prawo do medalu uzyskują wszyscy pracownicy niezależnie od rodzaju i charakteru wykonywanej pracy, którzy pozostawali lub pozostają w stosunku służbowym do Państwa lub instytucyj publiczno-prawnych,

2) Prawo do medalu przysługuje również emerytom, którzy oprócz zaopatrzenia emerytalnego nie pobierają wynagrodzenia umownego z tytułu pracy w służbie Państwa lub instytucyj publiczno-prawnych, a którzy prawo do medalu uzyskali lub uzyskują do dnia 1 kwietnia 1938 r.

3) Prawo do medalu przysługuje również osobom, nie pozostającym w stosunku służbowym z tytułu pracy w służbie Państwa lub instytucji publiczno-prawnych i nie pobierających zaopatrzenia emerytalnego, które wykażą się conajmniej dziesięcioletnią służbą państwową lub w instytucjach publiczno-prawnych, pełnioną po dniu 11 listopada 1918 r. (po uprzednim stwierdzeniu w rejestrze skazanych, że nie były skazane na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych).

Nie otrzymują medalu osoby, skazane prawomocnym wyrokiem sądowym lub dyscyplinarnym, jeżeli w wyniku skazania nastąpiło rozwiązanie stosunku służbowego.

W czasie trwania postępowania karnego lub dyscyplinarnego medal nie może być nadany.

Prawo do medalu „Za Długoletnią Służbę" uzyskuje się po dziesięciu latach pracy w służbie Państwa lub instytucyj publiczno - prawnych, pełnionej po dniu 11 listopada 1938 r.

Osoby uprawnione otrzymują medal w następujących okresach; po dziesięciu latach służby— b r ą z o w y, po dwudziestu latach służby s r e b r n y, po trzydziestu latach służby z ł o t y.

Do okresów dziesięcioletnich, uprawniających do otrzymania medalu, wlicza się służbę rzeczywistą, (odbytą po ukończeniu 18 roku życia) od daty zawiązania stosunku służbowego, ponadto czas obowiązkowej i ochotniczej służby wojskowej, a także czas ćwiczeń wojskowych w rezerwie.

Przepisów o korzystniejszym zaliczaniu czasu służby przy nadawaniu medalu nie stosuje się.

Do okresów dziesięcioletnich nie zalicza się:

I. Czasu służby przed ukończeniem 18 roku życia,

II. Okresu służby przed dniem 11 listopada 1918 r.,

III. Okresu urlopu bezpłatnego,

IV. Czasu zawieszenia w służbie w przypadku skazania na karę dyscyplinarną,

V. Czasu przebywania w stanie nieczynnym,

VI. Czasu służby odliczonego prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym,

VII. Czasu służby, gdy nastąpiło unieważnienie nominacji lub wydalenie ze służby (art. 65, pragmatyki urzędniczej, lub art. 66 pragmatyki nauczycielskiej),

VIII. Przerw w czasie trwania stosunku służbowego oraz takich okresów służby, które z mocy przepisów obowiązujących w danym dziale służby, nie podlegają zaliczeniu do służby czynnej.

Medal „Za Długoletnią Służbę" nadają funkcjonariuszom czynnym, emerytom, nie zatrudnionym w służbie państwowej lub instytucjach publiczno - prawnych oraz osobom, nie pozostającym w stosunku służbowym w służbie Państwa i nie pobierającym zaopatrzenia emerytalnego, właściwi Ministrowie, względnie uprawnieni przez nich kierownicy władz bezpośrednio podległych w toku instancyj.

Zarządzeniem z dnia 28/II. 1938 r. Nr BP—BP—3243/38, Minister W. R. i O. P. przekazał

Kuratorom Okręgów Szkolnych uprawnienia do nadawania medalu: tak czynnym jak również emerytowanym i zwolnionym pracownikom administracji szkolnej, dyrektorom, kierownikom i nauczycielom wszystkich typów szkół państwowych i publicznych szkół powszechnych.

Nadanie medalu będzie stwierdzone dyplomem i następuje z urzędu w następujących terminach: a) funkcjonariuszom czynnym, którzy w terminie do 1 kwietnia 1938 r. uzyskują prawo do medalu brązowego—do 15 maja 1938 r. b) funkcjonariuszom czynnym, którzy uzyskują prawo do medalu po dniu 1 kwietnia 1938 r.—w ciągu 8-miu tygodni od dnia uzyskania tego prawa, c) emerytom państwowym, nie pobierającym wynagrodzenia umownego z tytułu pracy w służbie Państwa lub instytucji publiczno-prawnej, a którzy do dnia 1 kwietnia 1938 r. uzyskują prawo do medalu—do 1 października 1938 r., d) osobom nie pozostającym w stosunku służbowym, w ciągu 6-miesięcy od dnia zawiadomienia o obecnym adresie.

Osoba, która uzyskała prawo do medalu, a nie otrzyma dyplomu w terminach wyżej podanych winna wnieść umotywowane podanie do Kuratorium Okręgu Szkolnego Lubelskiego w Lublinie.

Orzeczenie, stwierdzające brak warunków do nadania medalu, wydaje właściwa władza naczelna.

Medal będzie wybity przez Mennicę Państwową. Uprawnieni będą nabywać medal na podstawie dyplomów.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
Dr Jan Barchan
Naczelnik Biura Personalnego

136.

ZARZĄDZENIE
Kuratorium Okręgu Szkoln. Lubelskiego

z dnia 19 marca 1938 r. Nr B. 4506/38

o wysokości pośmiertnego w razie pozostawienia przez zmarłego majątku.

Na skutek powstałych wątpliwości w wykonywaniu przepisu art. 20 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych (Dz. Ust. R. P. Nr 86, poz. 663) Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 16 lutego 1938 r. Nr O. III. 16347/3/37 i Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 26 lutego 1938 r. Nr BP. 3760/38 wyjaśniło co następuje:

Art. 20. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. przyznaje pośmiertne w wysokości trzymiesięcznego ostatnio pobranego przez zmarłego uposażenia żonie, dzieciom lub rodzicom zmarłego; innym osobom przyznaje się zwrot rzeczywiście poniesionych i udowodnionych kosztów pogrzebu do wysokości pośmiertnego należnego rodzinie, o tyle o ile zmarły nie pozostawił majątku wystarczającego na pokrycie tych kosztów.

W tym stanie rzeczy należy—rozpatrując roszczenia „innych osób" o zwrot kosztów pogrzebu stwierdzić przede wszystkim czy po zmarłym pozostał majątek i w jakiej sumie. Jeśli suma majątku wystarczy całkowicie na pokrycie kosztów pogrzebu—zwrotu tych kosztów nie przyznaje się. Jeśli suma majątku jest mniejsza od wysokości kosztów pogrzebu—przyznaje się różnicę pomiędzy sumą majątku a dopuszczalną wysokością poniesionych kosztów pogrzebu, jeśli wreszcie zmarły nie pozostawił żadnego majątku—przyznaje się zwrot kosztów pogrzebu w całkowitej ustawowo dopuszczalnej wysokości.

Kurator Okręgu Szkolnego
S. Klebanowski

137.

ZARZĄDZENIE
Kuratorium Okręgu Szkoln. Lubelskiego

z dnia 21 marca 1938 r. Nr O. 5789/38

o taksach i opłatach.

W związku z wątpliwościami, jakie się nasuwają przy stosowaniu okólników Ministerstwa W. R. i O. P. Nr 85 z dn. 14. VI. 1934 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 6—7, poz. 96) o opłatach szkolnych w państw. szkołach średnich ogólnokształcących, państw. zakładach kształcenia nauczycieli oraz przy egzaminach nauczycieli szkół powszechnych, Nr 4 z dn. 13. I. 1937 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 1, poz. 10) o opłatach w szkołach zawodowych oraz Nr 55 z dn.3.VI.1937 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 6, poz. 182) o taksie administracyjnej w państwowych liceach pedagogicznych i pedagogiach Kuratorium na podstawie okólnika Min. W. R. i O. P. Nr 10 z dn. 23.I.1934r (I R. 9431/33) wyjaśnia, że słowa powołanych okólników „o ile wykazują postępy w naukach dostateczne i sprawowanie dobre" należy rozumieć w odniesieniu do postępów jako wynik ogólny dostateczny, nawet przy jednej nocie niedostatecznej natomiast w odniesieniu do sprawowania powinna być ocena dobra lub bardzo dobra.

Kurator Okręgu Szkolnego
S. Klebanowski

138.

ZARZĄDZENIE
Kuratorium Okręgu Szkoln. Lubelskiego

z dnia 22 marca 1938 r. Nr. I. 1691/38.

o opiece nad szkołami powszechnymi.

Dowódcy niektórych Okręgów Korpusów zamierzają rozpocząć akcję pomocy względnie stałej opieki nad wybranymi szkołami powszechny-

mi, zwłaszcza biedniejszymi. Akcję tę podejmują poszczególne jednostki wojskowe. Wybór rzeczonych szkół będzie dokonany przez władze wojskowe w porozumieniu z władzami szkolnymi.

Ponieważ pomoc i opieka ze strony Wojska jest ze względów materialnych, moralnych i— przede wszystkim—państwowych nader pożądaną, proszę Panów Inspektorów, by zwracającym się w tej sprawie przedstawicielom oddziałów, instytucyj, względnie zakładów wojskowych udzielali odpowiednich wskazówek, dotyczących form pomocy i opieki nad wybranymi szkołami.

Pomoc i opieka mogłaby się wyrazić np. w dożywianiu dzieci szkolnych, udzielaniu im pomocy lekarskiej, dostarczaniu uczniom podręczników, dostarczaniu szkołom bibliotek, pomocy naukowych, urządzeń wewnętrznych, opału lub ułatwieniu w organizowaniu wycieczek, w dostawie opału, w pomocy przy remoncie, budowie szkoły i t.d., z drugiej zaś strony w bliższym zetknięciu się wojska ze szkołą przez udział przedstawicieli Wojska w uroczystościach szkolnych oraz dzieci szkolnych i nauczycielstwa w świętach i uroczystościach wojskowych.

Powyżej przytoczyłem tylko przykładowo różne formy pomocy i opieki, gdyż nie uważam za wskazane udzielanie szczegółowych wskazówek, aby nie wprowadzać szablonu w akcję, która może się rozwijać samorzutnie, w oparciu o dobrą wolę, w granicach i możliwości realizowania podejmowanej pomocy i opieki.

W związku z tym—po dokonaniu wspomnianego wyboru szkół wydadzą Panowie Inspektorowie koniecznie zarządzenia kierownictwom szkół.

O wyborze szkół Kuratorium powiadomi Panów Inspektorów oddzielnie.

Kurator Okręgu Szkolnego
S. Klebanowski

139.

ZARZĄDZENIE
Kuratorium Okręgu Szkoln. Lubelskiego

z dnia 24 marca 1938 r. Nr O. 6192/38.

o wykonywaniu zarządzeń zamieszczonych w Dzienniku Urzędowym Kuratorium Okr. Szkoln. Lubelskiego.

Zarządzenia ogólne (okólniki, pisma okólne) Kuratorium, nie zawierające ściśle określonego terminu wykonania, względnie z odleglejszym terminem wykonania nie będą, poczyniając od miesiąca kwietnia 1938 r., przesyłane podległym Kuratorium urzędom i zakładom w formie odbitek maszynowych, lecz będą przedrukowywane w Dzienniku Urzędowym Kuratorium O. S. Lubelskiego.

Wynika stąd konieczność, aby PP. Inspektorowie Szkolni i Dyrektorzy (Przełożone) oraz Kierownicy szkół studiowali dokładnie wszystkie zarządzenia (okólniki, pisma okólne i t.p.), zamieszczone w części urzędowej Dziennika Urzędowego Kuratorium O. S. Lubelskiego i podawali je do wiadomości wszystkich podwładnych urzędników oraz nauczycieli względnie zarządzali ich wykonanie bez wyczekiwania na otrzymanie z Kuratorium odbitek maszynowych tych zarządzeń (okólników, pism okólnych), które nadsyłane nie będą.

P.P. Inspektorowie Szkolni obowiązani są zarządzenia (okólniki, pisma okólne itp.), drukowane w części Urzędowej Dziennika Urzędowego Kuratorium O. S. Lubelskiego, podać w formie swoich okólników tym Kierownictwom szkół, które nie otrzymują Dziennika Urzędowego Kuratorium i wezwać do ścisłego studiowania oraz wykonywania zarządzeń (okólników, pism okólnych), zawartych w Dzienniku Urzędowym Kuratorium O. S. Lubelskiego przez Kierownictwa tych szkół, które ten Dziennik Urzędowy otrzymują.

O ile są szkoły, podległe bezpośrednio Kuratorium O. S. Lubelskiego które nie abonują Dziennika Urzędowego Kuratorium, rzeczą ich będzie poinformować się o treści wydrukowanych w tym Dzienniku zarządzeń Kuratorium w sposób dla nich najdogodniejszy.

Kurator Okręgu Szkolnego
S. Klebanowski

140.

ZARZĄDZENIE
Kuratorium Okręgu Szkoln. Lubelskiego

z dnia 25 marca 1938 r. Nr O. 4535/38

o podziale na pozycje wydatków osobowych.

Chociaż preliminarz budżetowy na okres 1938/39 r. nie zawiera podziału wydatków osobowych na rozdziały i pozycje, na skutek jednak specjalnych zarządzeń Ministerstwa W. R. i O. P. Kuratorium obowiązane jest prowadzić ewidencję wydatków osobowych z uwzględnieniem takiego podziału. W celu więc prawidłowego deklarowania wpłat na wznowienie kredytu Kuratorium podaje niżej nomenklaturę wydatków osobowych na nadchodzący okres budżetowy 1938/39, a mianowicie:

INSPEKTORATY SZKOLNE

Dz. II R. II § 1 poz. 1 = urzędnicy
„ 2 = funkcjonariusze niżsi

SZKOLNICTWO POWSZECHNE

Dz. IV. R. I. § 1 poz. 1 = nauczyciele
„ 2 = urzędnicy
„ 3 = funkcjonariusze niżsi
„ 4 = wynagrodzenie nauczycieli za godziny nadliczbowe i kontraktowe.
„ 5 = koszty zastępstwa chorych i urlopowanych nauczycieli
a) = bezzwrotne
b) = zwrotne

ZAKŁADY KSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI
Dz. IV R. II. § 1 poz. 1 = nauczyciele
„ 2 = urzędnicy
„ 3 = funkcjonariusze niżsi
„ 4 = wynagrodzenie nauczycieli za godziny nadliczbowe i kontraktowe

SZKOLNICTWO ŚREDNIE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
Dz. IV R. III. § 1 poz. 1 = nauczyciele
„ 2 = urzędnicy
„ 3 = funkcjonariusze niżsi
„ 4 = wynagrodzenie nauczycieli za godziny nadliczbowe i kontraktowe.

SZKOLNICTWO ZAWODOWE.
Dz. V. R. I. § 1 poz. 1 = nauczyciele
„ 2 = urzędnicy
„ 3 = funkcjonariusze niżsi
„ 4 = wynagrodzenie nauczycieli za godziny nadliczbowe i kontraktowe.

Kurator Okręgu Szkolnego
S. Klebanowski

141.

ZARZĄDZENIE

Kuratorium Okręgu Szkoln. Lubelskiego

z dnia 25 marca 1938 r. Nr O. P. 4920/38

o prawie publiczności szkół wieczornych.

Na podstawie zarządzenia Ministerstwa W.R. i O. P. z dnia 4 marca 1938 r. Nr OP—1575/38 zawiadamiam, że w związku z wejściem w życie zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 13 grudnia 1937 r. Nr (Nr II - OP - 10680/37) o prywatnych szkołach, przeznaczonych dla osób, które nie podlegają obowiązkowi szkolnemu, a realizujących drugi i trzeci szczebel programu szkół III stopnia (Dz. Urz. Min W. R. i O. P. z dnia 31 grudnia 1937 r. Nr 14, poz. 418, przedrukowane w Dz. Urz. K. O. S. L. z dnia 1 marca 1938 r. Nr 7, /101/, poz. 88/, wszystkie wydane poprzednio zarządzenia o nadaniu prawa publiczności szkołom wieczorowym dla dorosłych i młodocianych tracą moc prawną z dniem 30 czerwca 1938 r.

Poczynając od roku szkolnego 1938/39 właściciele szkół wieczorowych dla dorosłych i młodocianych mogą uzyskać prawo wydawania dla utrzymywanych przez siebie szkół świadectw równoznacznych ze świadectwami z ukończenia publicznej szkoły powszechnej tylko na podstawie przepisów wyżej przytoczonego zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 13 grudnia 1937 r.

Kurator Okręgu Szkolnego
S. Klebanowski

142.

ZARZĄDZENIE

Kuratorium Okręgu Szkoln. Lubelskiego

z dnia 25 marca 1938 r. Nr OP. 5440/38

o zaświadczeniach z kursów dla przedpoborowych.

Na podstawie zarządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 9 marca 1938 r. Nr II OP—1283/38 w sprawie zaświadczeń z kursów dla przedpoborowych ustalam sprawę wydawania zaświadczeń z ukończenia kursów wieczorowych w sposób następujący:

1. Zaświadczenia z kursów dla przedpoborowych należy obowiązkowo wydawać wszystkim słuchaczom, którzy ukończyli je z pomyślnym wynikiem, gdyż władze administracyjne prowadzą rejestrację wykształcenia przedpoborowych.

2. Zaświadczenia te będą wydawane według 2 wzorów:

a) z ukończenia kursów początkowych dla przedpoborowych, na które w zasadzie uczęszczają analfabeci i półanalfabeci, którzy z nauki w szkole powszechnej nie korzystali,

b) z ukończenia kursów dokształcających dla przedpoborowych, przeznaczonych dla b. uczniów szkoły powszechnej.

W wypadku powrotnego analfabetyzmu b. uczniowie powinni być przyjmowani na kursy początkowe.

3. Zaświadczenia z ukończenia normalnych kursów wieczorowych, które w przedmiotach podstawowych zasadniczo nie różnią się od kursów dla przedpoborowych, należy wydawać wg powyższych wzorów z pominięciem tylko na blankiecie wyrażenia „dla przedpoborowych", lecz z zachowaniem podziału na kursy początkowe i dokształcające. Zaświadczenia z tych kursów nie muszą być wydawane powszechnie, lecz na wyraźną prośbę słuchaczy.

4. Zaświadczenia z ukończenia kursów dla przedpoborowych muszą być wydawane z pełnym poczuciem odpowiedzialności za zgodność zawartych w nich stwierdzeń z faktycznym stanem rzeczy, co przecież później będzie stwierdzane przez władze administracyjne przy rejestracji przedpoborowych oraz przez władze wojskowe.

Ponieważ Inspektoraty Szkolne będą prowadziły kontrolę wydawanych zaświadczeń dla przedpoborowych, kierownicy szkół obowiązani są przesyłać do Inspektoratu wykaz absolwentów kursów dla przedpoborowych wg załączonego wzoru.

Zaświadczeń z ukończenia kursów dostarczy Inspektoratom Szkolnym Kuratorium.

1 załącznik. Kurator Okręgu Szkolnego
S. Klebanowski.

Załącznik do Nr OP-5440/38.

Wykaz absolwentów Kursu ....
dla Przedpoborowych w ....

Naukę prowadzono według programu ....
W roku szkolnym .... na II st. było .... godzin nauki *)
W roku szkolnym .... na III st. było........... godzin nauki *)
....

L. p.	Imię i nazwisko słuchacza	Rocznik (rok urodzenia)	Frekwencja (na ilu godzinach był obecny)	Ukończył kursy z wynikiem **)	Opinia Inspektora Szkolnego

.... dnia ....roku

Kierownik Publ. Szkoły Powsz.

....

*) Należy podawać stopień najwyższy (II na kursach początkowych, III na kursach dokształcających).
**) Należy zastosować dwie oceny: wynik pomyślny i niepomyślny; zaświadczenia wydaje się tylko absolwentom, którzy uzyskali ocenę pomyślną.
***) Inspektorat Szkolny zestawia wyniki kursów z wykazami zarejestrowanych przedpoborowych analfabetów i półanalfabetów.

143.

ZARZĄDZENIE
Kuratorium Okręgu Szkoln. Lubelskiego

z dnia 2 kwietnia 1938 r. Nr O. 6597/38

o badaniach naukowych na pograniczu.

W myśl zarządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 26 marca 1938 r. Nr BP - 6070/38 podaję do wiadomości, co następuje:

Na podstawie § 8 ust. 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22.I. 1937 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o granicach Państwa (Dz. Urz. Min. Spraw. Wewn. Nr 5, poz. 37) —mogą funkcjonariusze państwowi, samorządowi oraz pozostający w służbie państwowej pracownicy kontraktowi przebywać w strefie nadgranicznej, w związku z pełnieniem swych obowiązków służbowych, przy czym osoby te powinny posiadać właściwe delegacje, bądź też zaświadczenia władz państwowych, stwierdzające konieczność przebywania w określonych miejscowościach lub obszarach strefy nadgranicznej.

Kurator Okręgu Szkolnego
S. Klebanowski

144.

ZARZĄDZENIE
Kuratorium Okręgu Szkoln. Lubelskiego

z dnia 11 kwietnia 1938 r. Nr O-6031/38

o regulowaniu należności wierzycieli.

Przy kontroli dowodów rachunkowo-kasowych, nadesłanych przy sprawozdaniach z dzienników kasowych Kuratorium stwierdziło, że niektóre zakłady naukowe przekazują blankietami nadawczymi P. K. O., podlegającymi opłatom manipulacyjnym, należności firm i wydawnictw, które posiadają własne konta w P. K. O., zamiast korzystać w tych wypadkach z bezpłatnych operacyj przelewowych, t.j. wystawiać czeki przelewowe.

Taki sposób regulowania rachunków naraża firmy na zmniejszenie ich należności o opłaty manipulacyjne, co powoduje nieraz słuszne ich z tego tytułu pretensje.

Nawiązując do wydanych w tej sprawie postanowień, zawartych w piśmie okólnym Kuratorium z dnia 7 września 1934 r. Nr O—20979/34

polecam na przyszłość w każdym możliwym wypadku korzystać z bezpłatnych operacyj przelewowych.

p.o. Naczelnika Wydziału
F. Śliwiński

145.

OKÓLNIK Nr 9
Kuratorium Okręgu Szkoln. Lubelskiego

z dnia 24 marca 1938 r. (Nr B. 4903/38)

o zmianie przepisów o specjalnym podatku od wynagrodzeń.

Na podstawie zarządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 2 marca 1938 r. Nr D. III. 3053(3)38 i w myśl okólnika Nr 12 Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 4 marca 1938 r. (Nr. I. R. 1652/38 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 2, poz. 45) podaję do wiadomości, co następuje:

Uchwalony przez Sejm i Komisję Budżetową Senatu art. 12 projektu ustawy skarbowej na okres od 1 kwietnia 1938 r. do 31 marca 1939 r., która wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r., zawiera następujące przepisy:

(1) ,,Przedłuża się do dnia 31 marca 1939r. dla celów równowagi budżetowej moc obowiązującą dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r. o specjalnym podatku od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych (Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 503) ze zmianami, wprowadzonymi ustawą z dnia 30 marca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 187) oraz wynikającymi z artykułu niniejszego.

(2) Podatek ten będzie pobierany od wynagrodzeń:
a) wypłacanych w czasie od dnia 1 kwietnia 1938 r do dnia 31 marca 1939 r. bez względu na to czas wynagrodzenia te przypadają,
b) wypłacanych za czas od dnia 1 kwietnia 1938 r. do dnia 31 marca 1939 r. bez względu na czas wypłaty, według następujących skal:

1) przy wynagrodzeniach, wolnych od państwowego podatku dochodowego oraz opłat emerytalnych lub składek na rzecz ubezpieczeń społecznych:

Stopień	Wysokość wynagrodzenia wypłacanego w ciągu miesiąca w złotych ponad	do	stopa procentowa podatku
1	150	200	3
2	200	250	5
3	250	500	8
4	500	1.000	11
5	1.000	2.000	17
6	2.00		25

2) przy wynagrodzeniach, od których opłaca się państwowy podatek dochodowy, opłaty emerytalne lub składki na rzecz ubezpieczeń społecznych, albo też niektóre z tych obciążeń:

Stopień	Wysokość wynagrodzenia wypłacanego w ciągu miesiąca w złotych ponad	do	stopa procentowa podatku
1	165	220	2
2	220	560	5
3	560	1.150	7
4	1.500	2.350	10
5	2.350		15

(3) Określone w art. 3 pkt. 1) lit. a i b) dekretu z dnia 14 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 503) stawki wynagrodzeń wolnych od podatku specjalnego podwyższa się ze 100 zł do 150 zł i ze 110 zł do 165 zł.

(4) Rada Ministrów może, na wniosek Ministra Skarbu w drodze rozporządzeń skracać terminy, określone w ust. (2) lit. a i b), obniżać stopy procentowe, ustalone w ust. (2) pkt. 1 i 2), oraz podwyższać stawki wynagrodzeń wolnych od podatku specjalnego.

(5) Związki samorządu terytorialnego, związki międzykomunalne (celowe) oraz przedsiębiorstwa, banki, zakłady i instytucje tych związków, Związek Rewizyjny Samorządu Terytorialnego, komunalne kasy oszczędności i banki komunalne mogą, działając zgodnie z ustawą o finansach komunalnych, nie pobierać podatku specajlnego od wynagrodzeń, wypłacanych ze swoich funduszów''. —

Kurator Okręgu Szkolnego
S. Klebanowski

146.

OKÓLNIK Nr 10
Kuratorium Okręgu Szkoln. Lubelskiego

z dnia 24 marca 1938 r. (Nr B-5925/38)

o zaliczkach na uposażenie.

W związku z pismem Ministra Skarbu z dnia 2 marca 1928 r. Nr D - III. 3053/3/38 zawierającym tekst uchwalonego przez Sejm i Komisję Budżetową artykułu 12 projektu ustawy skarbowej, na podstawie którego została przedłużona, ze zmianami wynikającymi z tego artykułu, do dnia 31 marca 1939 r. moc obowiązująca dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r. o specjalnym podatku od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych (Dz. Ust. R.P. Nr 82, poz. 503)—Prezes Rady Ministrów okólnikiem z dnia 10 marca 1938 r. Nr 7 (42-2-28) wstrzymał wejście w życie postanowień punktu III okólnika swego z dnia 25 lutego 1936 r. Nr 42—2/28, dotyczących terminu spłaty zaliczek na uposażenie w pełnej wysokości raty normalnej i przedłużył do dnia 31 marca 1939 r. okres ulgowy spłat zaliczek na uposażenie w wysokości 40%, względnie 50 % raty normalnej.

W razie jednak wykorzystania przez Radę Ministrów uprawnienia przewidzianego w ust. 4 art. 12 projektu ustawy skarbowej i skrócenia w drodze rozporządzenia terminu pobierania podatku specjalnego—spłata zaliczek na uposażenie zostanie odpowiednio zmodyfikowana.

Powyższe podaję do wiadomości na skutek okólnika Nr 13 Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 16 marca 1938r. (Nr BP - 5590/38).

Kurator Okręgu Szkolnego
S. Klebanowski

147.
OKÓLNIK Nr 11
Kuratorium Okręgu Szkoln. Lubelskiego

z dnia 25 marca 1938 r. (Nr B-6104/38)

o dodatkach służbowych za godziny nadliczbowe.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 18 marca 1938 r. Nr BP—3162/38 wyjaśniło, że zgodnie z zasadą wyrażoną w § 1 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 10.VIII.1937 r. o dodatkach służbowych z tytułu zajęć w godzinach nadliczbowych (Dz. Urz. Min. W.R. i O.P. Nr 10, poz. 317), dodatek służbowy za godziny nadliczbowe przysługuje za *nauczanie* w godzinach nadliczbowych—a więc za faktyczne udzielanie nauki w wymiarze ponadobowiązkowym.

Kierując się powyższą zasadą należy uznać, że nauczycielom, którym przydzielone zostały godziny nadliczbowe na dany rok szkolny na podstawie ustalonego z góry i zatwierdzonego na cały rok szkolny podziału czynności, a którzy mają przerwy w zajęciach w godzinach nadliczbowych z powodu choroby lub urlopów, nie przysługuje dodatek za godziny nadliczbowe za okres tych przerw. Za słusznością takiej interpretacji cytowanego na wtępie rozporządzenia przemawiają postanowienia lit. „e” § 2 tegoż rozporządzenia w myśl których zastępcy chorego lub urlopowanego nauczyciela, mającego przydzielone godziny nadliczbowe, przysługuje dodatek za godziny nadliczbowe, choćby zaczął nauczać w wymiarze ponadobowiązkowym w środku miesiąca. Gdyby stanąć na innym stanowisku to te same godziny nadliczbowe opłacane byłyby ze Skarbu Państwa podwójnie, co jest oczywiście niemożliwe.

Jeśli przerwa w nauczyniu w godzinach nadliczbowych trwa krócej niż 5 miesięcy, nauczycielom, którym przydzielono na cały rok szkolny godziny nadliczbowe, przysługuje dodatek służbowy za miesiące wakacyjne (11 i 12 miesiąc).

Przykład. Nauczyciel ma przydzielone 2 godziny nadliczbowe na rok szkolny 1937/38. Od dn. 16.XI.1937 r. nauczyciel ten zachorował i nie uczy w godzinach nadliczbowych do 20 lutego 1928 r. Dodatek służbowy przysługuje mu za czas 1. IX. 1937 r. do 15.XI.1937 r. i od 21.II.1938 r. do końca roku szkolnego i za dwa miesiące wakacyjne, przy czym jeśli chodzi o okres od 1.XI.1937 r. do 16.XI.1937 r. i od 21.II.38 r. do 1.III.1938 r. należność winna być obliczona w sposób przewidziany w lit. „e” § 2 rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z 10.VIII.1937 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. i O. P. Nr 10, poz. 317).

Kurator Okręgu Szkolnego
S. Klebanowski

148.
OKÓLNIK Nr 12
Kuratorium Okręgu Szkoln. Lubelskiego

z dnia 30 marca 1938 r. (Nr BP. 6109/38)

o zwalnianiu od zajęć szkolnych nauczycieli wyznań: greckokatolickiego i prawosławnego w święta według kalendarza starego stylu.

Na podstawie zarządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 19.III.b.r. Nr BP—6072/38 zawiadamiam, że nauczyciele, którzy należą do wyznań religijnych związanych z kalendarzem juliańskim, a są zatrudnieni w szkołach i zakładach, gdzie w święta tych wyznań religijnych odbywa się nauka, mają być na życzenie zwalniani od zajęć szkolnych w dni świąt uroczystych swego wyznania, a mianowicie: w okresie Bożego Narodzenia od 6 do 9 stycznia włącznie, w święto Nowego Roku (14-go stycznia), święto Jordanu (19 stycznia), w okresie świąt Wielkanocnych na 3 dni (niedziela, poniedziałek i wtorek), oraz na Zielone Świątki 2 dni (niedziela i poniedziałek).

Zwolnienia od zajęć szkolnych w powyższych wypadkach nie należy traktować jako urlopu.

Nauczycielom, którzy pragnęliby Święta Wielkanocne spędzić poza miejscem służbowym, można — o ile względy służbowe na to pozwolą — udzielać nadto na ich prośbę zwolnienia od zajęć na 1 dzień przed i 1 dzień po Świętach Wielkanocnych.

Kurator Okręgu Szkolnego
S. Klebanowski

149.
OKÓLNIK Nr 13
Kuratorium Okręgu Szkoln. Lubelskiego

z dnia 12 kwietnia 1938 r. (Nr B-7042/38)

o zmianie przepisów o specjalnym podatku od wynagrodzeń.

Nawiązując do okólnika Kuratorium z dnia 24 marca 1938 r. Nr 9 (B-4903/38) (Dz. Urz. Ku-

ratorium O. S. Lubelskiego Nr 9(103), poz. 145) oraz powołując się na pismo Ministerstwa Skarbu z dnia 21 marca 1938 r. Nr D.III.4420(3)38, podane do wiadomości przy piśmie Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 31 marca 1938 r. Nr I.R. 2365/38, zawiadamiam, że art. 12 ustawy skarbowej na okres od 1 kwietnia 1938 r. do 31 marca 1939 r. dotyczący specjalnego podatku od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych, został w brzmieniu, podanym w powołanym wyżej okólniku uchwalony przez obie Izby Ustawodawcze.

Kurator Okręgu Szkolnego
S. Klebanowski.

150.

PISMO OKÓLNE
Kuratorium Okręgu Szkoln. Lubelskiego

z dnia 8 marca 1938 r. Nr O. WF. 4317/38

o wycieczkach szkolnych do Biskupina.

Nawiązując do pisma okólnego K. O. S. Lub. Nr 6468/37 w sprawie zwiedzania przez wycieczki szkolne presłowiańskiego grodu w Biskupinie Kuratorium podaje do wiadomości na podstawie pisma Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 25 lutego 1938 r. Nr II P - 1444/38, że zwiedzanie Biskupina będzie udostępnione w br. szkolnym dla młodzieży szkolnej w czasie od 10 maja do 1 października.

Do Biskupina można dojechać kolejką powiatową lub autobusem ze Żnina (11 klm), oraz autobusem z Gniezna. Kolej powiatowa i autobusy udzielają zniżek dla wycieczek. Wstęp na wykopaliska razem z przewodnikiem wynosi 30 gr od ucznia szkoły średniej i 10 gr od ucznia szkoły powszechnej. Schroniska noclegowe znajdują się w szkole w Biskupinie i w hotelu w Gąsawie (razem na 60 osób) oraz w szkole w Żninie (na 60 osób). Na miejscu wykopalisk jest czynna jadłodajnia. Na miejscu można nabywać fotografie, pocztówki, broszury i t.d. Kąpiel w jeziorze dozwolona. W najbliższej okolicy Biskupina można zwiedzić jeszcze: 1) ruiny zamku z XIV wieku zbudowanego przez Mikołaja, zwanego „Krwawym Diabłem", 2) kościół drewniany w Gąsawie, 3) pomnik Leszka Białego w Marcinkowie Górnym koło Gąsawy.

Pożądane jest wcześniejsze porozumienie się kierownictwa wycieczki z p. dr J. Kostrzewskim, profesorem Uniwersytetu Poznańskiego w Poznaniu.

Kurator Okręgu Szkolnego
S. Klebanowski

151.

PISMO OKÓLNE
Kuratorium Okręgu Szkoln. Lubelskiego

z dnia 26 marca 1938 r. Nr O. 6595/38

o wycieczkach młodzieży szkolnej do Gdyni.

Zarząd Okręgu Lubelskiego Ligi Morskiej i Kolonialnej przystąpił do zreorganizowania wycieczek młodzieży szkolnej do Gdyni na zasadach podobnych, jak w roku ubiegłym.

Cena udziału w wycieczce dwudniowej wynosi dla młodzieży szkolnej, opieki rodzicielskiej i członków Komitetów Rodzicielskich od zł 15.60 do zł 18 zależnie od punktu wyjazdu (z Bełżca przez Łuków, Siedlce zł 18, z Bełżca przez Dęblin zł 17.40, z Hrubieszowa zł 17.40, z Zamościa zł. 17.30, z Szastarki zł. 16.40, z Chełma zł 16.40, z Lublina przez Dęblin zł 15.60, z Lublina przez Siedlce zł. 16.40, z Bedlna przez Siedlce zł. 15.60).

Ceny te obejmują przejazd pociągiem w obydwie strony oraz świadczenia w Gdyni, a mianowicie: nocleg w Hotelu Ligi Popierania Turystyki ze świeżą pościelą, prysznicami z wodą zimną i gorącą, przejazdy statkiem na Hel i z powrotem, zwiedzanie portu holownikami i motorówkami, opłatę przewodników i opiekę lekarską.

Przy trzydniowym pobycie w Gdyni koszty te zwiększą się o 1 zł. dla młodzieży i o 1.50 zł. dla dorosłych.

Wycieczka trzydniowa może objąć również jednodniowy pobyt w Warszawie, przy czym pobyt w Gdyni ograniczyłby się do 2 dni.

W wycieczkach może brać udział młodzież szkolna od lat 11. Szczegółowy komunikat wycieczkowy roześle Zarząd Okręgu Lubelskiego L. M. i K. bezpośrednio do szkół, łącznie ze wszelkimi niezbędnymi instrukcjami.

O powyższym polecam zawiadomić młodzież szkolną i zachęcić ją podobnie jak w roku ubiegłym do udziału w wycieczkach do Gdyni, organizowanych przez Zarząd Okręgu Lubelskiego L. M. i K. specjalnie zainteresować tymi wycieczkami członków Kół Szkolnych L. M. i K.

Kurator Okręgu Szkolnego
S. Klebanowski

152.

PISMO OKÓLNE

Kuratorium Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 31 marca 1931 r. Nr OP. 6479/38.

o kursie kierowników amatorskich zespołów instrumentalnych.

Na podstawie pisma Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 10 marca 1938 r. Nr Szt. 691/38 Kuratorium powiadamia, że w lipcu 1938 r., odbędzie się w Krzemieńcu 3-ci kurs dla kierowników amatorskich zespołów instrumentalnych, organizowany przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Na kurs mogą być przyjęci kandydaci, którzy nie przekroczyli 35 lat życia i pracują społecznie, jako czynni kierownicy jakichkolwiek zespołów instrumentalnych, przy czym pierwszeństwo mają kandydaci zgłoszeni przez związki lub instytucje społeczne.

Na kursie wykładane będą: dyrygowanie orkiestrą i chórem,
elementarne wiadomości z teorii muzycznej,
solfeż,
instrumentacja na różne zespoły.

Poza tym słuchacze biorą obowiązkowy udział w chórze Muzycznego Ogniska Wakacyjnego oraz w konferencjach o pracy społecznej. Dla słuchaczy zorganizowane będzie 10 audycyj muzycznych w wykonaniu najlepszych solistów polskich, oraz orkiestry symfonicznej i zespołu kameralnego. Przewidziane są również wieczory literackie, organizowane przez Wakacyjny Instytut Sztuki.

Kurs trwa 5 tygodni, t.j. od 4. VII. do 6. VIII. 1938 r.

Słuchacze otrzymują naukę darmo, oraz mieszkanie i utrzymanie w internacie Liceum Krzemienieckiego za opłatą zł. 85 za cały kurs. Przejazd słuchacze opłacają sami przy czym w drodze powrotnej przysługuje zniżka 50 % na P. K. P.

Zgłoszenia na kurs — wraz z wypełnionym kwestionariuszem oraz z deklaracją, mocą której kandydat zobowiązuje się przynajmniej do trzyletniej pracy społecznej należy nadsyłać do dnia 5 maja 1938 r. do Kuratorium Okręgu Szkolnego Lubelskiego.

O przyjęciu na kurs zostaną powiadomieni kandydaci do dnia 15 czerwca 1938 r.

1 załącznik

Kurator Okręgu Szkolnego
S. Klebanowski

Załącznik do pisma nr OP-6479/38.

KWESTIONARIUSZ

dla ubiegających się o przyjęcie na kurs dla kierowników amatorskich zespołów instrumentalnych w Krzemieńcu.

1) Imię i nazwisko ....
2) Rok i miejsce urodzenia ....
3) Adres..........
4) Wykształcenie ogólne ....
5) Ewentualne wykształcenie muzyczne ....
....
6) Stanowisko w zawodzie: ....
7) Dotychczasowa praca społeczna: ....
....
....
8) Działalność na polu muzycznym (uwzględnić szerzej rodzaj, zespoły, w których kandydat pracuje) ....
....
....
....
9) Na jakich instrumentach gra kandydat: ....
....
Opinia organizacji społecznej do której kandydat należy: ....
....

Data .... podpis

153.
PISMO OKÓLNE
Kuratorium Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 2 kwietnia 1938 r. Nr O. 6955/38.

o cyklu pogadanek radiowych na temat „Szkoła a obronność Kraju".

Na podstawie pisma Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 31 marca 1938 r. Nr II S - 2863/38 podaję do wiadomości, że Polskie Radio nada w okresie od 6 kwietnia do 8 czerwca b.r. cykl 10 pogadanek na temat „Szkoła a obronność Kraju", które wygłaszane będą w każdą środę w następującej kolejności:

Data	Godzlna	Tytuł pogadanki	Prelegent
6 kwietnia	17.50 — 18.00	Siła charakteru jako podstawa zwycięstwa	Pułk. Dypl. Tadeusz Tomaszewski
13 „	17.50 — 18.00	Służba wojskowa w Polsce niegdyś a dziś	Rtm. Dypl. Władysław Dziewanowski
20 „	17.50 — 18.00	Przygotowanie młodzieży do obrony Kraju we Włoszech	Mjr. Henryk Otton Jiruszka
27 „	17.50 — 18.00	Przygotowanie młodzieży szkolnej do obrony Kraju w Niemczech.	Kpt. Piotr Ilkowski
4 maja	17.50 — 18.00	Przygotowanie młodzieży szkolnej do obrony Kraju w Sowietach	Józef Jaworski
11 „	17.50 — 18.00	Polska młodzież szkolna a obrona Kraju	Mjr. Henryk Otton Jiruszka
18 „	17.50 — 18.00	Przygotowanie dziewcząt do obrony Kraju	Maria Wittekówna
25 „	17.50 — 18.00	Życie młodzieży w obozie, obozy wędrowne	Wanda Ivanka - Prażmowska
1 czerwca	18.10 — 18.20	Rola wsi w wyżywieniu miasta i armii podczas wojny.	Inż. Stanisław Skwarczyński
8 „	18.10 — 18.20	Przemysł i handel jako zaplecze armii walczącej	Red. Jerzy Prądzyński.

Pogadanki powyższe są przeznaczone przede wszystkim dla nauczycielstwa w szkołach wszelkiego typu i służyć mają do uświadomienia nauczycielstwu zadań, wypływających z konieczności przysposobienia młodzieży do obrony Kraju.

Ze względu na szczególną doniosłość wymienionego cyklu pogadanek wyrażam przekonanie, że każdy (a) nauczyciel (ka), mający (a) możność ich wysłuchania za pośrednictwem własnego odbiornika radiowego lub aparatu szkolnego względnie dostępnego mu aparatu u jednego z kolegów albo znajomych, nie zaniedba sposobności zapoznania się z treścią tych pogadanek, co niewątpliwie ułatwi mu w przyszłości należyte wykonanie obowiązków wychowawcy w zakresie przygotowania młodzieży do zadań obrony Państwa.

P. Dyrektorów (Kierowników) szkół proszę o zwrócenie uwagi nauczycielstwa na wymieniony cykl pogadanek radiowych i udostępnienie w zakresie swych możliwości wysłuchania tych audycyj przez podwładny im personel nauczycielski.

Kurator Okręgu Szkolnego
S. Klebanowski

154.
PISMO OKÓLNE
Kuratorium Okręgu Szkoln. Lubelskiego

z dnia 4 kwietnia 1938 r. Nr I. 6339/38

o informacyjnej konferencji harcerskiej dla pracowników pedagogicznych w inspektoratach szkolnych.

Na podstawie zarządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 22 marca 1938 r. Nr II-W-1825/38 podaję do wiadomości, że w zależności od zgłoszenia się odpowiedniej liczby kandydatów odbędzie się informacyjna konferencja harcerska dla pracowników pedagogicznych w Inspektoratach Szkolnych w czasie od dnia 14 do 24 lipca b.r. w obozie harcerskim (pod namiotami) w okolicy Babiej Góry, na terenie Orawy, w powiecie nowotarskim.

Konferencja ma na celu praktyczne zapoznanie uczestników z metodą i programem pracy gromad zuchowych i drużyn harcerskich w szko-

łach powszechnych, rolą harcerstwa w szkole, grami polowymi i życiem obozowym oraz omówienie zagadnień, związanych z rolą Inspektoratu Szkolnego w organizowaniu opieki nad harcerstwem ze strony szkoły. Konferencja jest przeznaczona dla tych pracowników pedagogicznych Inspektoratów, którzy mają powierzoną opiekę nad organizacjami młodzieży, a zwłaszcza harcerstwem, a dotychczas nie wzięli udziału w podobnych konferencjach w latach ubiegłych (Chochołów r. 1935, Muszyna — 1936, Czorsztyn — 1937 r.)

Knferencję organizuje Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego. Uczestnicy konferencji otrzymują pomieszczenie i utrzymanie w obozie. Życie w obozie daje pełne korzyści dokładnego poznania ruchu harcerskiego, życia kolonijnego i obozowego młodzieży.

Wpisowe wynosi — 10 zł koszt utrzymània 2,50 zł do 3 zł dziennie.

Przy przejazdach kolejowych uczestnicy korzystać będą z ulg, przysługujących uczestnikom obozów harcerskich.

Zgłoszenia należy kierować drogą służbową do Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego i wpisowe wpłacać przekazem pocztowym na adres okręgowego instruktora harcerstwa K. O. S. K. Kraków, ul. Wielopole 19, Dra Władysława Szczygła.

Termin zgłoszeń upływa 20 maja b.r.

Wraz z kartami uczestnictwa otrzymują uczestnicy szczegółowe dane o programie, wymaganym wyekwipowaniu, przejazdach i t.p.

Kuratorium podkreśla, że udział w konferencji jest d o b r o w o l n y, a wszelkie koszty, podobnie jak w nauczycielskich obozach wakacyjnych, ponoszą uczestnicy.

Inspektorom i pracownikom pedagogicznym w Inspektoratach Szkolnych, którzy wezmą udzia udział w konferencji, udzielane będą na czas jej trwania urlopy okolicznościowe, niezależnie od przysługujących im urlopów wypoczynkowych.

Kurator Okręgu Szkolnego
S. Klebanowski.

155.

Organizacja szkół.

Kurator O. S. L. orzeczeniem z dnia 2 marca 1937 r. Nr I - 28436/37 stwierdził, że Zarząd Koła Stowarzyszenia „Rodziny Wojskowej” w Siedlcach spełnił warunki ustawowe w stosunku do prowadzonego przedszkola w Siedlcach przy ul. Kilińskiego 10.

Kurator Okręgu Szkolnego Lubelskiego orzeczeniem z dnia 22 marca 1938 r. Nr III -27993/37 zatwierdził zmianę statutu „Prywatnej Szkoły Rzemieślniczej w Kazimierzu Dolnym przekształcającą tę szkołę na „Prywatną Szkołę Stolarską w Kazimierzu Dolnym.”

Kurator Okręgu Szkolnego Lubelskiego orzeczeniem z dnia 30 marca 1938 r. Nr I - 6122/38 stwierdził, że Zgromadzenie Siótr Męki Pana Naszego Jezusa Chrystusa w Płocku spełniło warunki ustawowe i służy mu prawo otwarcia przedszkola im. św. Józefa w Janowie Lubelskim.

Wykaz prywatnych szkół powszechnych, które w roku 1937/38 posiadają uprawnienia publicznych szkół powszechnych III stopnia, nadane na podstawie rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 16 grudnia 1936 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 11, poz. 214).

Obwód Bialsko - Podlaski.

Biała Podlaska — Prywatna Koedukacyjna Szkoła Powszechna Marii Bratkowskiej

Obwód Lubelski Miejski.

Lublin — Prywatna Szk. Powsz. Żeńska S.S. Urszulanek,
„ — Prywatna Koedukacyjna Szkoła Powszechna im. J. Kochanowskiego — Marii Piotrowskiej,
„ — Prywatna Koedukacyjna Szkoła Powszechna im. Sz. Konarskiego — Stanisławy Ćwierdzińskiej,
„ — Prywatna Koedukacyjna Szkoła Powszechna — Marii Papiewskiej,
„ — Prywatna Koedukacyjna Szkoła Powszechna — Wiktorii Kiełbińskiej,
„ — Prywatna Koedukacyjna Szkoła Powszechna — Biny Trachterówny,
„ — Prywatna Koedukacyjna Szkoła Powszechna „Nowa Szkoła” — Icka Gewerca.

Obwód zamojski

Zamość — Prywatna Koedukacyjna Szkoła Powszechna — Jadwigi Składnikowej.

156.

RUCH SŁUŻBOWY.

Poczynając od 1 czerwca 1938 r. będą zamieszczane w Dzienniku Urzędowym Kuratorium w dziale „Ruch służbowy” oprócz zmian na stanowiskach urzędników i nauczycieli w Okręgu Szkolnym Lubelskim, dokonywanych przez Ministerstwo W. R. i O. P. oraz Kuratorium, także zmiany osobowe dokonywane przez Inspektorów Szkolnych.

Poniżej zamieszcza się ruch służbowy za czas od dnia 1 sierpnia 1937 r. do dnia 31 marca 1938 r.

Administracja Szkolna.

Kuratorium Okr. Szkoln. Lubelskiego.

Mianowani:

Żórawski Wacław — kontraktowy pomocnik rachunkowy — prowizorycznym rachmistrzem z dniem 1 marca 1938 r.
Ziółkowski Władysław — prowizoryczny woźny — woźnym z dniem 1 października 1937 roku.

Przeniesieni:

Wójtowicz Paweł — woźny Państwowego Semin. Naucz. Męskiego w Siedlcach — na równorzędne stanowisko do Kuratorium z dn. 1 sierpnia 1937 r.
Pasicki Franciszek — prowizoryczny dozorca gmachu Gimn. Państw. im. Unii Lubelskiej w Lublinie — na stanowisko prowizorycznego woźnego Kuratorium Okr. Szkoln. Lubelskiego z dniem 1 listopada 1937 r.

Inspektoraty Szkolne.

Mianowani:

Starosolski Stefan — nauczyciel Państwowego Seminarium Nauczycielskiego Męskiego w Lublinie i p. o. podinspektora szkolnego w Lublinie — podinspektorem szkolnym na obwód szkolny lubelski zamiejski z siedzibą w Lublinie z dniem 1 września 1937 r.
Baltaziuk Zygmunt — kontraktowy sekretarz administracyjny Inspektoratu Szkolnego w Sokołowie Podl. — prowizorycznym pomocnikiem kancelaryjnym w tymże Inspektoracie z dniem 1 października 1937 r.
Szymański Bronisław — kontraktowy woźny Inspektoratu Szkolnego w Lublinie — prowizorycznym woźnym w tymże Inspektoracie z dniem 1 kwietnia 1938 r.

Przeniesieni:

Mituła Franciszek — prowizoryczny podinspektor szkolny w Lidzie — na stanowisko podinspektora szkolnego na obwód szkolny zamojski z siedzibą w Zamościu z dniem 1 września 1937 r.
Wyszomirska Bolesława — starszy rejestrator Inspektoratu Szkolnego w Siedlcach — na równorzędne stanowisko do Państwowego Gimnazjum Mechanicznego w Siedlcach z dniem 1 kwietnia 1938 roku.

Państwowe Zakłady Kształcenia Nauczycieli.

Mianowani:

Dr Wojnar Franciszek — p. o. dyrektora Państw. Seminarium Nauczyc. Męskiego w Chełmie Lub. — dyrektorem Państwowego Liceum Pedagogicznego Męskiego w Chełmie Lub. z dniem 1 sierpnia 1937 r.

Przeniesieni z urzędu z dniem 1 września 1937 r. z powodu likwidacji zakładów kształcenia nauczycieli:

	Przeniesieni	
	z Państwowogo Seminarium Nauczycielskiego	do
Nauczyciele:		
Araszkiewiczowa Irena	Męsk. w Lublinie	szkoły ćwicz. Państw. Pedagog. w Lublinie
Batko Walerian	„ „ „	szkoły ćwicz. Państw. Semin. Naucz. Żeńsk. w Lublinie
Inż. Białkowski Tadeusz	„ „ „	Państ. Semin. Naucz. Żeńsk. w Lubl.
Błeszyńska Róża	„ „ „	szkoły ćwicz Państw. Pedagog. w Lublinie
Bobyk Mikołaj	„ „ „	Państw. Semin. Naucz. Żeńsk. w Lublinie
Ks. Branik Wiktor	„ w Siedlcach	Państw. Liceum Pedagog. Żeńsk. w Siedlcach
Chudziński Mieczysław	„ „ „	Państw. Liceum Pedagog. Żeńsk. w Siedlcach
Ks. Górka Józef	„ w Chełmie	Państw. Liceum Pedagog. Męsk. w Chełmie Lub.
Górska Janina	„ „ „	szkoły ćwicz. Państw. Liceum Pedag. Męsk. w Chełm. Lub.
Haglówna Eleonora	„ „ „	szkoły ćwicz. Państw. Pedagog. w Lublinie
Hardejewski Tomasz	„ w Siedlcach	szkoły ćwicz. Państw. Liceum Pedagog. Żeńsk. w Siedlcach
Jaremkiewicz Marian	„ w Lublinie	szkoły ćwicz. Państw. Semin. Naucz. Ż. w Lublinie
Jaworski Kazimierz	„ w Chełmie	Państw. Liceum Pedag. Męsk. w Chełmie
Karwowska Janina	„ w Lublinie	szkoły ćwicz. Państw. Semin. Naucz. Ż. w Lublinie

	Przeniesieni	
	z Państwowego Seminarium Nauczycielskiego	do
Kontowtowa Czesława	„ w Chełmie	szkoły ćwicz. Państw. Liceum Pedagog. Męsk. w Chełmie
Kurmanowa Helena	„ „ „	„ „ „ „ „ „
Kurzątkowski Juliusz	„ w Lublinie	Państw. Semin. Naucz. Żeńsk. w Lublinie
Lubowicki Mieczysław	„ w Siedlcach	szkoły ćwicz. Państw. Liceum Pedagog. Żeńsk. w Siedl.
Madejowa Stanisława	„ w Lublinie	szkoły ćwicz. Państw. Pedagog. w Lublinie
Mertówna Helena	„ w Chełmie	szkoły ćwicz. Państw. Liceum Pedagog. M. w Chełmie
Nitecki Benon	„ „ „	„ Liceum Pedagog. M. w Chełmie
Nycz-Lubicz Bronisław	„ w Lublinie	„ Semin. Naucz. Ż. w Lublinie
Obalek Ludwik	„ w Siedlcach	szkoły ćwicz. Państw. Liceum Pedagog.Żeńsk. w Siedlcach)
Osińska Stanisława	„ w Chełmie	„ „ „ „ „ Męsk. w Chełmie
Pyzik Tadeusz	„ „	„ „ „ „ „ „ „
Radzikowski Franciszek	„ „ „	„ „ „ „ „ „ „
Samparówna Stefania	„ „ „	„ „ „ „ „ Żeńsk. w Siedlcach
Skorupa Aleksander	„ „ „	„ „ „ „ Męsk. w Chełmie
Steliga Józef	„ w Lublinie	szkoły ćwicz. „ Semin. Naucz. Żeńsk. w Lublinie
Tołwińska Stanisława	„ w Chełmie	„ „ „ Liceum Pedag. Męsk. w Chełmie
Trendota Marian	„ „ „	„ „ „ „ „ „ „
Waśniewski Zenon	„ „ „	„ „ „ „ „
Wirski Bolesław	„ „ „	„ „ „ „ „
Zagórski Stefan	„ w Lublinie	Państw. Liceum Pedagog. Żeńsk. w Siedlcach na własną prośbę.

Woźni:

Adrian Piotr	Męskie w Lublinie	Państw. Pedagogium w Lublinie
Kur Ludwik	„ „ „	Państw. Pedagogium w Lublinie
Małycha Franciszek (starszy dozorca)	Męskie w Siedlcach	Państw. Liceum Pedagog. Żeńsk. w Siedlcach
Pieńkowski Antoni	Męsk. w Siedlcach	Państw. Liceum Pedagog. Żeńsk. w Siedlcach

Przeniesiony z urzędu z dniem 1 października 1937 r.

Sawicki Władysław — prowizoryczny woźny Państw. Gimn. im. Unii Lubelskiej w Lublinie — na równorzędne stanowisko do Państwowego Seminarium Nauczycielskiego Żeńskiego w Lublinie.

Przeniesiony na własną prośbę z dniem 1 marca 1938 r.

Sawicki Władysław — prowizoryczny woźny Państw. Semin. Nauczyć. Żeńskiego w Lublinie — na równorzędne stanowisko do Państwowego Pedagogium w Lublinie.

Przeniesieni w stan spoczynku z dniem 31 października 1937 r.

Niedzielski Tadeusz — dyrektor Państwowego Seminarium Nauczycieskiego Męskiego w Siedlcach.
Popławska Adelaida — nauczycielka Państwowego Seminarium Nauczyć. Męskiego w Leśnej Podl.

z dniem 31 stycznia 1938 r.

Kur Ludwik — woźny Państwowego Pedagogium w Lublinie

Szkolnictwo Średnie Ogólnokształcące:

Mianowani:

	na stanowisko	Państwowego Gimnazjum im.	Od dnia
Ronikierówna Zofia	tymcz. nauczycielki	Konopnickiej w Zamościu	1 września 1937 r.
Karafiat Jan	tymcz. nauczyciela	Zamojskiego w Lublinie	1 listopada 1937 r.
Pleciński Kazimierz	„	Staszica w Lublinie	„
Skupiński Stefan	„	Zamojskiego w Lublinie	„
Dr Towarnicki Robert	„	Żółkiewskiego w Siedlcach	„
Gajewski Teodor	„	Głowackiego w Tomaszowie	1 marca 1938 r.
Ogonek Józef	prowiz. woźnego	Unii Lubelskiej w Lublinie	1 marca 1938 r.

Nauczyciele przeniesieni z urzędu od dnia 1 września 1937 r.
z powodu likwidacji Państw. Semin Nauczyc. Męskiego w Lublinie.

Chomicz Konstanty	do Państw. Gimn. im. Zamojskiego w Lublinie
Jedlewski Stanisław	„ „ „ „ „ „ „
Maź Józef	„ „ „ „ Staszica „ „
Piechota Jan	„ „ „ „ Zamojskiego „ „
Wrońska Frańciszka	„ „ „ „ „ „ „

Nauczyciele przeniesieni na własną prośbę:

	z Państw. Gimn. im.	do Państw. Gimn.	od dnia
Farbiszewska Zofia	im. Kr. Jadwigi w Siedlcach	Żeńskiego w Chełmie	16/IX. 1937 r.
Lorberówna Zofia	im. Czarnieckiego w Chełmie	im. Kr. Jadwigi w Siedlcach	„
Łukasiewicz Ewa	Semin. Nauczyc. Żeńsk. w Lublinie	im. Unii Lubelskiej w Lublinie	1/XI. 1937

Woźni przeniesieni na własną prośbę:

	z	do	od dnia
Raabe Julian	Państ. Sem. Naucz. Męsk. w Chełmie	Państ. Gimn. Żeńsk. w Chełmie	1/IX. 1937 r.
Rozwód Stanisław	„ „ „ „ „	„ „ „ „	„
Schmidke Karol	„ „ „ „ „ „	„ „ „ „	„
Małek Jan	Państ. Gimn. im. Prusa w Siedlcach	„ „ im. Konopnickiej w Zamościu	1/X. 1937 r.
Małolepszy Stanisław	Państ. Gimn. im. Kr. Jadwigi w Siedlcach	Państ. Gimn. im. Zamojskiego w Lublinie	16/IX. 1937 r.
Ziółkowski Władysław	Kuratorium O. S. Lubelskiego	Państ. Gimn. im. Unii Lubelskie skiej w Lublinie (na stanowisko dozorcy)	1/XI. 1937 r.

Przeniesieni w stan spoczynku:

Drożdż Stanisław — nauczyciel Państwowego Gimnazjum im. Zamojskiego w Zamościu — z dniem 30 listopada 1937 r.

Państwowe Szkolnictwo Zawodowe:

Mianowani od dnia 1 września 1937 r.:

Derecka Zofia — kontraktowa nauczycielka — tymczasową nauczycielką Państwowego Koedukacyjnego Gimnazjum Kupieckiego w Lublinie

Inż. Kowerczuk Antoni — kontraktowy nauczyciel — tymczasowym nauczycielem Państwowego Gimnazjum Mechanicznego w Siedlcach.

Publiczne Szkolnictwo Powszechne.

Mianowani w drodze konkursu na stanowiska kierowników publicznych szkół powszechnych:

	Publ. szkoła powszechna w:	powiecie:
od dnia 1 lipca 1937 r.		
Bakiera Szymon	Osinach	puławskim
Czarnota Józef	Sobieszynie	garwolińskim
Jałocha Jan	Bazanowie	garwolińskim
Kryk Leonard	Baranowie	puławskim
Łabędź Tadeusz	Godowie	puławskim
Mydlarz Stefan	Komaszycach	puławskim
Wnuczyński Władysław	Bobrownikach	puławskim

	Publ. szkoła powszechna w:	powiecie.
od dnia 1 listopada 1937 r.		
Wyjadłowski Jan	Białkach Dolnych	garwolińskim
od dnia 1 stycznia 1938 r.		
Burda Antoni	Radawcu	lubelskim
od dnia 1 marca 1938 r.		
Kwiatek Marian	Gościeradowie	janowski

Przeniesieni.

	ze szkoły		do szkoły	
	w	powiecie	w	powiecie
Na własną prośbę.				
od dnia 1 września 1937 r.				
Adamkiewiczowa Janina	Suszynie	włodawskim	Wisłowcu	zamojskim
Bednarzowa Karolina	Bełżycach	lubelskim	Białej Podlaskiej	bialskim
Chodorowski Jan	Adamowic	łukowskim	Nałęczowie	puławskim
Denkiewiczówna Maria	Grabowcu	hrubieszowskim	Sawinie	chełmskim
Dobrzański Roman	Chylinie	chełmskim	Grabowcu	hrubieszowskim
Jakuszkowa Janina	Białej Podlaskiej	bialskim	Włodawie	włodawskim
Kaczor Paweł Wilhelm	Ładzie	janowskim	Strzeszkowicach	lubelskim
Kawecka Maria	Huszczy	bialskim	Tarnowoli	biłgorajskim
Kowalska Maria	Drohobyczce	przemyskim	Ruskich Piaskach	zamojskim
Królikowska Anna	Niezdowie	puławskim	Niemcach	lubartowskim
Krzemiński Jan	Okuniewie	warszawskim	Łukowie	łukowskim
Miazgowa Helena	Pawłówce	tomaszowskim	Sokołówce	biłgorajskim
Michalikówna Stefania	Babicach	biłgorajskim	Irenie	puławskim
Posadzka Emilia	Stajnem	chełmskim	Niezdowie	puławskim
Mgr. Rydzak Jan	Państ. Sem. Naucz.	w Lublinie	Nr 15 w Lublinie	lubelskim
Seroka Wacław	Grabówce	włodawskim	Gruszce Dużej	zamojskim
Sztukiewiczówna Wanda	Trzemiętowie	bydgoskim	Kisielsku	łukowskim
Wójcicka Maria	Kosowie	sokołowskim	Łecznie	lubartowskim
Od dnia 1 października 1937 r.				
Ks. Nowak Antoni	Chełmie	chełmskim	Nr. 15 w Lublinie	lubelskim
Płożanka Teofila	Szwoleżerowie	rówieńskim	Pawłówce	tomaszowskim
Ks. Surowski Dominik	Nr. 15 w Lublinie	lubelskim	Chełmie	chełmskim
Zwolakiewiczowa Kazim.	Rurach	lubelskim	Nr 9 w Lublinie	lubelskim
Od dnia 16 października 1937 r.				
Trendota Marian	Szkoły Ćwiczeń Państ. Sem. w Chełmie		Gdoli	chełmskim
Od dnia 1 listopada 1937 r.				
Chorąży Edward	Publ. Szkoły Przysp. Roln. w Siedlcach		Siedlcach	siedleckim
Sadurska Teodozja	Kurowie	puławskim	Radzyniu	radzyńskim
Żelazko Władysław	Radzyniu	radzyńskim	Kurowie	kurowskim
Od dnia 1 grudnia 1937 r.				
Chudzińska Cecylia	Siedlcach	siedleckim	Lublinie	lubelskim
Cyran Wojciech	Węgrowie	węgrowskim	Siedlcach	siedleckim

	ze szkoły		do szkoły	
	w	powiecie	w	powiecie
Od dnia 1 stycznia 1938 r.				
Abraszewska Stanisława	Zamościu	zamojskim	Puławach	puławskim
Od dnia 1 marca 1938 r.				
Kaźmirowiczowa Stanisł.	Końskowoli	puławskim	Zamościu	zamojskim
Z urzędu dla dobra szkoły. od dnia 1 sierpnia 1937 r.:				
Błoszczyńska Władysława	Modryniu	hrubieszowskim	kol. Modryń	hrubieszowskim
Od dnia 1 września 1937 r.				
Bednarz Kazimierz	Bełżycach	lubelskim	Białej	bialskim
Kurek Wincenty	Rokitnie	sarneńskim	Lublinie	lubelskim
Od dnia 1 listopada 1937 r.				
Kit Michał	Końskowoli	puławskim	Kłodzie	puławskim
Kitowa Joanna	Końskowoli	puławski	Dobrem	puławskim
Od dnia 1 stycznia 1938 r.				
Gierczak Antoni	Dubecznie	włodawskim	Lipinach Górnych	biłgorajskim
Od dnia 1 lutego 1938 r.				
Mayerhofer Jan	Pęperzynie	sępolińskim	Zaklikowie	janowskim
Od dnia 1 kwietnia 1938 r.				
Łuczyńska Regina	Zdanowie	zamojskim	Krzeszowie Górn.	biłgorajskim

Przeniesione w stan pozasłużbowy:
z dniem 31 sierpnia 1937 r.

Rusinowiczowa Helena — nauczycielka Publ. Szkoły Powszechnej w Machowie, pow. puławskim

z dniem 28 lutego 1938 r.

Bartłomowiczowa Józefa — nauczycielka Publ. Szkoły w Chrzanowie, pow. janowskim;

Zwolnione ze służby nauczycielskiej z powodu ukończenia pięcioletniego okresu czasu pozostawania w stanie pozasłużbowym.

	nauczycielka Publ. Szkoły Powszechnej		z dniem
	w	powiecie	
Mischke Irena	Hyżej	zamojskim	30 września 1937 r.
Pęska Emilia	Klementowicach	puławskim	31 październ. 1937 r.
Ruskowa Janina	Zabielu	radzyńskim	30 listopada 1937 r.
Różycka Jadwiga	Uchaniach	hrubieszowskim	28 lutego 1938 r.
Szczęsna Amelia	Sinołęce		31 marca 1938 r.

Przeniesieni w stan spoczynku:

	Publiczna Szkoła Powsz. w	Publiczna Szkoła Powsz. powiecie	z dniem:
Filusiowa Pelagia	Marysinie	lubelskim	31/X 1937 r.
Kowalska Stefania	B linowie	janowskim	"
Rozkowolska Jadwiga	Wąwolnicy	puławskim	"
Skrzyszewska Waleria	Opolu	puławskim	"
Undrewicz Ewelina	Puławach	puławskim	"
Delormowa Janina	Ostrowie Lubelskim	włodawskim	30/XI 1937 r.
Jarząbkówna Genowefa	Garwolinie	garwolińskim	"
Jaźwińska Anna	Miączynie	hrubieszowskim	"
Kubicka Adela	Modliborzycach	janowskim	"
Powierzanka Helena	Poszewce	węgrowskim	"
Stadnicki Zygmunt	Hrubieszowie	hrubieszowskim	"
Stepkowa Maria	Dęblinie	puławskim	"
Szcześniewska Zofia	Motyczu wsi	lubelskim	"
Czeczukiewicz Leokadia	Majdanie Nepryskim	zamojskim	31/I 1938 r.
Misztak Karol	Chełmie Lubelskim	chełmskim	"
Plater - Broel Maria	Wólce Dobryńskiej	bialskim	"
Radzikowska Janina	Sadurkach	puławskim	"
Cichowska Maria	Bronicach	puławskim	28/II 1938 r.
Kohut Petronela	Ostrowie	janowskim	"
Piechaczek Justyna	Lublin	lubelskim	"
Sierczyńska Maria	Białej Podlaskiej	bialskim	"
Świechowska Melania	Lublinie	lubelskim	"
Wtorkowa Marta	Mokrem Lipiu	zamojskim	"
Chomska Maria	Borsukach	bialskim	31/III 1938 r.
Chomska Janina	Spławach	puławskim	"
Mrówka Maria	Gołębiu		"
Smoluchowska Maria	Jabłonnie	lubelskim	"
Granżanowa Władysława	Międzyrzecu	radzyńskim	30/IV 1938 r.
Pszczoła Stefan	Skomorochach	hrubieszowskim	31/V 1938 r.

Zmarł:

Dyś Władysław — naczyciel publ. szkoły powszechnej specjalnej w Lublinie, dnia 30 marca 1938 r.

KOMUNIKATY.

157.

Komunikat o postumencie Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Ministerstwo W. R. i O. P. zwraca uwagę Dyrektorów i Nauczycieli szkół wszelkich typów na postument Marszałka Józefa Piłsudskiego, wykonany w gipsie przez rzeźbiarza Jana Kubickiego. Rozmiar 68 × 40 w dowolnym kolorze, można nabywać w Głównej Księgarni Wojskowej na dogodnych warunkach: cena wraz z kosztami przesyłki wynosi 100 zł w dziesięciu ratach miesięcznych po 10 zł, płatnych na konto P. K. O. Nr 668 (Nr II Pr — 1916/38).

158.

Komunikat o objęciu nadzoru i opieki nad p. w. męskimi w szkołach średnich i zawodowych.

Ministerstwo W. R. i O. P. zawiadamia, że P. Dr. Piotr Jeż od dnia 1 marca 1938 r. objął nadzór i opiekę nad p.w. męskim w szkołach średnich ogólnokształcących i zawodowych w charakterze p.o. ministerialnego wizytatora szkół.

159.

Komunikat o wystawie szkół zawodowych

Towarzystwo Oświaty Zawodowej Koło w Lublinie organizuje w czasie od 29 maja do 6 czerwca b.r. wystawę prac szkół zawodowych Okręgu Szkolnego Lubelskiego.

Kuratorium popiera inicjatywę Towarzystwa Oświaty Zawodowej w Lublinie i zachęca szkoły do wzięcia czynnego udziału w wystawie.

160.

Komunikat o zamknięciu zwierzyńca żubrów w Białowieży.

Kierownictwo Parku Narodowego w Białowieży zawiadamia, że na podstawie zarządzenia Dyrekcji Naczelnej Lasów Państwowych z dnia 15. III. 1938 r. Znak Ub. G. 273/53, z dniem 26 marca 1938 r. zwierzyniec żubrów w Białowieży został zamknięty dla publiczności na czas nieograniczony.

161.

Komunikat w sprawie wycieczek do Gdyni.

Wzorem lat ubiegłych będzie Gdyński Związek Propagandy Turystycznej i w tym roku organizował ryczałtowo pobyty dla wycieczek szkolnych, przybywających do Gdyni w sezonie letnim.

Ze względu na to, że na terenie m. Gdyni powstała ekspozytura Ligi Popierania Turystyki, obecnie Związek będzie organizował ryczałtowe pobyty dla wycieczek nie przy pomocy technicznej Wagons—Lits—Cook, jak to było w latach ubiegłych, lecz łącznie z Ligą Popierania Turystyki, której G. Zw. P. T. jest członkiem.

Ceny ryczałtowych pobytów w tym roku będą zniżone, a mianowicie: pobyt jednodniowy, obejmujący całodzienne wyżywienie, kwaterę z pościelą, zwiedzanie miasta oraz portu specjalną motorówką z przewodnikiem — razem od osoby 3.60zł (poprzednio 4.30 zł), pobyt dwudniowy obejmujący jak wyżej, ponadto wyjazd statkiem na półwysep helski tam i z powrotem razem 8.50 zł. (poprzednio 9.70 zł). Przyjazd wycieczki szkolnej należy zgłosić na czas do biura Ligi Popierania Turystyki w Gdyni ul. Pierackiego 2, albo do Gdyńskiego Związku Propagandy Turystycznej, którego biura bezinteresownie załatwią wszelkie sprawy dotyczące pobytu wycieczki w Gdyni i na wybrzeżu.

162.

Komunikat w sprawie kursu harcerskiego dla nauczycielek.

Kurs harcerski ogólny dla nauczycielek z Okręgu Szkolnego Lubelskiego odbędzie się w czasie od 2 — 23 lipca rb. w Zielenicy, st. kol. Nadwórna, woj. stanisławowskie.

Koszt dziennego utrzymania około $2^1/_2$ złotego. Przysługuje zniżka 75%. Zgłoszenia i zadatek w wysokości 10 zł należy przesyłać do Kuratorium Okr. Szk. Lub. do dn. 5 czerwca rb.

Część nieurzędowa.

Z doświadczeń dydaktycznych i wychowawczych.

ANTONI KRZYŻANOWSKI

SZKOLNE LETNISKO WYPOCZYNKOWE.

Z doświadczeń i spostrzeżeń.

Od lat kilku daje się zauważyć stały i znaczny liczebny wzrost młodzieży, spędzającej wakacje lub część ich w gronie koleżeńskim pod opieką, stworzoną przez wspólny wysiłek szkoły, rodziców i organizacyj, mających swoje specjalne cele. Tam, gdzie obok wypoczynku wysuwają się na czoło zadania usprawnienia lub wyszkolenia młodzieży w pewnym kierunku, powstają obozy wakacyjne, jak harcerskie, przysposobienia wojskowego i inne. Obozy te nie mogą objąć wszystkich potrzebujących wyjazdu poza miasto chłopców i dziewcząt, pozostaje bowiem poza nimi spora liczba bądź wątłych, bądź nie odpowiadających wiekiem, bądź wreszcie nie objętych wspomnianymi organizacjami. Dla nich też należy się zatroszczyć o takie spędzenie lata, które nie zmarnowałoby tego niezastąpionego sezonu, nadającego się jak żaden inny do regeneracji sił fizycznych i duchowych. W zrozumieniu tych potrzeb wytworzył się pewien typ szkolnych letnisk wypoczynkowych, urządzanych w mniej lub więcej odległych od szkoły miejscowościach.

Pomimo wieloletniego już niekiedy istnienia takich letnisk organizatorzy i kierownicy ich zawsze mają mnóstwo wątpliwości, dotyczących celów, organizacji i biegu życia tych zbiorowisk; opierając się więc na pewnym doświadczeniu, postaram się zwięźle ustosunkować do niektórych z tych wątpliwości.

Jeżeli chodzi o dobór młodzieży, to jestem zdania, że tworzenie międzyszkolnych letnisk nie jest wskazane, zwłaszcza dla dziewcząt, a to ze względu na konieczność wytworzenia możliwie najmilszej, intymnej, prawie domowej atmosfery i zżycia się uczestników w jak najkrótszym czasie. Wychowańcy jednego zakładu, przyzwyczajeni do pewnych, ustalonych już na terenie szkoły norm współżycia, częstokroć związani węzłami nie tylko koleżeństwa, lecz i przyjaźni, w nowych warunkach dostosowują się do siebie bez dłuższego okresu prób i wyczekiwania, w wyniku czego odrazu znika poczucie wzajemnej obcości. Zresztą rodzice dzieci młodszych wiekiem, a szczególnie dziewcząt, większym zaufaniem darzą znanych sobie opiekunów i w tym wypadku są spokojniejsi, wyrzekając się na dłuższy czas swojej bezpośredniej rodzicielskiej opieki. Ten wzgląd nierzadko decyduje o oddaniu dziecka na letnisko. Nie ma potrzeby obawiać się, że w takim razie na letnisku z konieczności skupi się młodzież o znacznej róż-

nicy wieku, gdyż w wyniku tego następuje naturalny podział na parę grup, w pewnych wypadkach różniących się swymi siłami, upodobaniami i zainteresowaniami, co nie przeszkadza jednak, jak wskazuje doświadczenie, bardzo częstym zgranym zbiorowym wystąpieniom całego grona uczestników, lecz przeciwnie u starszych wyrabia troskliwość o młodszych i odwrotnie u młodszych zaufanie do starszych. Organizatorzy letnisk nie powinni zapominać, że te bardzo kosztowne nieraz imprezy nie mogą obejmować samej tylko młodzieży zamożnej i że najliczniejsze zniżki a nawet całkowite zwolnienia z opłat są tu nie tylko wysoce wskazane, ale wprost konieczne. Przestrzec tu jednak chciałbym przed niebezpieczeństwem nadużyć, czego w dużej mierze uniknąć można przez najdalej idące zbadanie stosunków domowych, stanu majątkowego i potrzeb zdrowotnych ubiegających się o ulgi. Niewątpliwie najwięcej informacji w tym względzie udzielić mogło by grono pedagogiczne zakładu naukowego; niekiedy i patronaty klasowe tam, gdzie one rzeczywiście stoją blisko młodzieży, miałyby tu dużo do powiedzenia. Ilość uczestników letniska uzależnia się przede wszystkim od jego warunków mieszkaniowych. Przeludnienie w stosunku do rozporządzanej powierzchni i ilości personelu pedagogicznego wyrządziłoby uczestnikom więcej szkody niż przyniosło pożytku. Gdyby zgłoszenia przekraczały ilość wolnych miejsc, trzeba by kierować się względami na stan zdrowia zainteresowanych oraz oddawać pierwszeństwo tym, którzy dotąd nie korzystali z dobrodziejstw letnisk szkolnych.

Wychodząc z założenia, że na zamożniejszych rodziców nie mogą składać się ofiary mniej zamożnych byłbym zdania, że zasadniczo opłaty winny być ustalone w takiej wysokości, która by pokrywała wszelkie koszta pobytu na letnisku, przypadające na jednego uczestnika, w imię zaś równości koleżeńskiej byłbym przeciwny wszelkim dodatkowym opłatom za przyjemności i rozrywki, na które mogliby sobie pozwolić tylko zamożniejsi. Niedobrze jest, jeżeli na letnisku, zapewniającym uczestnikom zaspokojenie wszelkich ich potrzeb, niektórzy z nich rozporządzają zbyt wielką kwotą pieniędzy kieszonkowych, które często wyrzucane na bezwartościowe fatałaszki, przyzwyczajają do rozrzutności i budzą uczucie zazdrości u kolegów.

Przed przyjęciem kandydatów na letnisko należy ich i ich opiekę zaznajomić ze szczegółowo opracowanym regulaminem i warunkami pobytu na letnisku. Tutaj ważną jest rzeczą wyraźnie postawić sprawy karności i posłuszeństwa, wypadków cięższych i ukrytych chorób i związanych z tym kosztów, obciążających rodziców, terminów opłat za pobyt, odwiedzin domowników i wszelkich rygorów związanych z niestosowaniem się do powyższych wskazań.

Już sama nazwa mówi, że celem szkolnych letnisk wypoczynkowych jest przede wszystkim wypoczynek i wzmocnienie zdrowia uczestników. W dążeniu do tego wybiera się odpowiednie miejsce, zabiega się o wzmożone odżywianie, daje się opiekę lekarską. Co do miejsca, to jestem zdania, że najodpowiedniejszym byłyby okolice nadmorskie i podgórskie. Dają one prócz korzyści dla zdrowia nieprzemijające zadowolenie, a jeżeli chodzi o morze, to wiążą z nim nierozerwalnymi węzłami uczuciowymi na całe życie. Kierując się względami na zagospodarowanie się oraz prawie coroczną zmianę większości składu uczestników, nie uważam za konieczną częstą zmianę miejsca wybranego na letnisko. Odżywianie na letnisku winno być nie tylko zdrowe, ale obfite i smaczne. Wobec różnic ustrojowych byłoby wysoce niestosownym ustalenie jednej typowej ilościowo porcji pożywienia, po za którą nie można wykroczyć. Obfitość pożywienia nie powinna jednak przybierać oznak tuczenia, co by się rozmijało z celem letniska. Mówiąc, że pożywienie ma być smaczne, w najmniejszej mierze nie mam na myśli stosowania się do indywidualnych gustów i dogadzania wymysłom, co powinno być bezwzględnie wykluczone nie tylko u chłopców ale i u dziewcząt. W razie obaw szerzenia się nawet lżejszych chorób nagminnych (angina, pokrzywka, świnka i tp.) decyzja co do zwinięcia letniska powinna być powzięta z udziałem lekarza, odpowiedzialnego za stan zdrowia na letnisku. Dobrze jest zawczasu pomyśleć o szczepieniach zapobiegawczych, a na letnisku dysponować choć niedużą izbą dla izolacji chorych. W trosce o zdrowie i rozwój fizyczny poza opieką lekarską, kąpielami, plażowaniem, przewietrzaniem izb, należy pamiętać o grach ruchowych i sportach, niedopuszczając jednak do jakiejkolwiek w tym przesady.

Uczniom wydaje się często, że lato przeznaczone jest tylko na wypoczynek i rozrywki, wszelkie zaś zabiegi o wzbogacenie wiedzy i intelektu ten wypoczynek zakłócają i zatruwają. Nie jest rzeczą konieczną ostro zwalczać to mniemanie, ale godzić się z nim nie wolno. Byłoby niedobrze, gdyby powracając z letniska uczestnicy przywieźli z sobą tylko nowy zasób sił fizycznych i zdrowia. To też letnisko wypoczynkowe powinno być wyzyskane choćby dla celów krajoznawczych, nigdy bowiem w ciągu całego roku nie nastręcza się tyle pomyślnych warunków do poznania kraju lub jego części, jak w okresie wakacyjnym w związku z dobrze prowadzonym letniskiem. Już sama droga i przejazd nie mogą być pozostawione pod tym względem bez uwagi. Trzeba poznawać z okien wagonu, ze statku, samochodu lub wozu okolice, które się przebywa. Kierownictwo winno pobudzać uwagę do robienia spostrzeżeń. Na miejscu unikanie bliższych i dalszych wycieczek powodowałoby rozleniwienie i wprost demoralizację. Rozbijając w pewnych wypadkach całe grono młodzieży na parę grup, można wycieczki przystosować do sił i zainteresowań wszystkich. To też dobrze jest, jeżeli letnisko posiada możliwie największą liczbę rowerów i lornetek, a uczestnicy lub zarząd letniska dysponują choćby niedużymi kwotami na kilkudniowe wędrówki mniejszych grup dziewcząt pod odpowiednią opieką, a jeżeli chodzi o starszych chłopców, to i bez tej

opieki. Byłoby rzeczą nie do darowania, gdyby letnisko nadmorskie nie urządziło choć jednej niezbyt długiej ogólnej przejażdżki po morzu, odwiedzając pobliskie „zamorskie” miejscowości. Również niedopuszczalną rzeczą byłoby niezwiedzenie zasługujących na uwagę mniej lub więcej bliskich miast i osiedli, jak Gdynia, Wielka Wieś, Hel, podgórskie miasteczka oraz zabytków historycznych i artystycznych. Dobrze jest zwiedzać te obiekty w dni odpustów, jarmarków i uroczystości ludowych, kiedy właściwości folklorystyczne występują najjaskrawiej. Jestem zdania, że im więcej uczestnicy odbyli wycieczek, tym kierownictwo letniska ma większe prawo do chlubienia się racjonalną jego organizacją, każdy zaś pogodny dzień, w którym młodzież nie wiedziała, co z sobą począć i wałęsała się bez celu, jest niezatartą plamą w dzienniku letniska. Sądzę, że pisanie pamiętników, robienie zdjęć fotograficznych, zbieranie i notowanie spostrzeżeń z wycieczki, gromadzenie okazów przyrodniczych i etnograficznych, poznawanie zabytków historycznych i artystycznych, mowy okolicznego ludu, jego zajęć, wierzeń i obyczajów, przyglądanie się obiektom i właściwościom geograficznym nie zatruło by nikomu pobytu na letnisku wypoczynkowym. I niekonieczne tu jest fachowe kierownictwo, chociaż w zasadzie bardzo pożądane.

Byłoby rzeczą bardzo właściwą odwdzięczyć się miejscowej ludności za jej zwykle życzliwy stosunek do letniska, przez zainicjowanie jakiegoś artystycznego występu przyjezdnej młodzieży szkolnej, ale koniecznie na takim poziomie, który by dał zadowolenie obu stronom.

W dni słotne i chłodne można zająć młodzież gramofonem, radiem, grami towarzyskimi, szachami, warcabami, śpiewem, muzyką i książką. Letnisko powinno posiadać niezbyt duży, ale starannie dobrany komplet książek, w którym nie może zabraknąć literatury krajoznawczej, dotyczącej w pierwszym rzędzie tej części kraju, w której znajduje się letnisko.

Oto kilka uwag, które mi się nastręczyły w wyniku kilkakrotnego odwiedzania letniska szkoły żeńskiej, kierowanej przeze mnie, oraz spostrzeżeń poczynionych nad innymi letniskami. Uwagi te nie wyczerpują całości zagadnienia, chociaż z drugiej strony należy przyznać, że zrealizowanie wszystkich poruszonych postulatów jest rzeczą bardzo niełatwą i w dużej mierze zależy nie tylko od dobrej woli, ale i od doświadczenia kierownictwa szkolnego letniska wypoczynkowego.

TADEUSZ MONIEWSKI

KILKA MYŚLI DRAŻLIWYCH O KOLONIACH LETNICH DLA MŁODZIEŻY.

Zagadnienie kolonij letnich — tak, jak zresztą każdą sprawę — można rozpatrywać w zależności od różnych sytuacyj i okoliczności z bardzo różnorodnych punktów widzenia, zawsze jednak stanowiło ono i stanowić musi nadal przede wszystkim problem:

a) podnoszenia stanu zdrowia młodzieży dzięki możliwościom, jakie daje kilkotygodniowy pobyt na wsi w warunkach klimatycznych — a niejednokrotnie i higienicznych, — jakich młodzież nie ma w domach rodzicielskich,

b) wykorzystania okresu pobytu młodzieży na koloniach dla szerszych celów wychowawczych w warunkach odmiennych od tych, jakie stwarza szkoła i życie szkolne.

Jest sprawą ogólnie znaną, że stan nasilenia wysiłków dotyczących letnich kolonij szkolnych i rezultaty akcji w tym zakresie, podejmowane już od szeregu lat na naszym terenie, przedstawiają się poważnie. Czy znaczy to, że dotychczasowy dorobek naszej akcji kolonijnej, czy to pod względem zakresu i rozpiętości pracy, czy to pod względem organizacyjnym, czy to pod względem warunków pobytu młodzieży na koloniach szkolnych i tp. — stanowi maximum pracy w tej dziedzinie? Myślę, że nie — w przekonaniu, że wiele jeszcze dałoby się w tej dziedzinie zrobić dla udoskonalenia, pogłębienia i rozszerzenia akcji.

Co zatem należałoby uznać za sprawy zasadniczego znaczenia w podejmowaniu dalszych zabiegów celem uzyskania dalszych osiągnięć akcji kolonijnej w najbliższej przyszłości?

Na wstępie chciałbym stwierdzić, że kolonie szkolne są niesłusznie uważane za jedyną i wyłączną formę stuprocentowych *instytucyj wypoczynkowych* dla młodzieży szkolnej. W rzeczywistości stanowią one dzisiaj jedną z wielu form organizacyjnych w omawianej dziedzinie. Tymczasem poza tą tradycyjną szablonową formą wytworzyły się nowe formy kolonij letnich w postaci wszelkiego rodzaju obozów - kolonij: harcerskich, przysposobienia wojskowego, żeglarskich, sportowych itp.

Obozy te — niesłusznie są oceniane w kołach rodzicielskich bardzo krytycznie, jako *kolonie wypoczynkowe*, czego problematyczność jest często w różny sposób i przy różnych okolicznościach wysuwana. Jeżeli często jest tak rzeczywiście, to dlatego, że zarówno, gdy chodzi o materialną, jak też i moralną pomoc ze strony zrzeszeń rodzicielskich, a czasami szkoły, a często także różnych instytucyj, mających w programie swojej pracy sprawy kolonij letnich dla młodzieży — *w odniesieniu do obozów* ta właśnie pomoc jest bardzo problematyczna.

Trzeba zatem przestać traktować te obozy po macoszemu, otoczyć je należytą opieką, uznać we wszystkim, a przede wszystkim przy rozdzielaniu funduszów i zasiłków kolonijnych za czynnik równorzędny z t. zw. koloniami wypoczynkowymi.

Chciałbym dalej stwierdzić, że kolonie szkolne, niejednokrotnie nie spełniają swej roli, jako instytucje wychowawcze.

Zdaje mi się, że czynniki, organizujące kolonie wypoczynkowe dla młodzieży, zapominają nie rzadko, że podejście do idei wypoczynku dla młodzieży w czasie feryj, musi być ze zrozumiałych i niewymagających wyjaśnienia względów zasadniczo odmienne od podejścia do sprawy wypoczynku na urlopie kuracyjnym wyczerpanego długą i nerwową pracą urzędnika.

Obserwacje, jakie poczyniłem, pozwalają mi powiedzieć, że olbrzymia większość młodzieży na koloniach szkolnych — przynajmniej ze szkół średnich — nie składa się z jednostek wynędzniałych i wygłodzonych w domu.

Na kolonie szkolne nie wyjeżdżają przecież dzieci nędzarzy. To też nie dobrze jest, gdy młodzież jedzie na kolonie szkolne tylko po to, by tam „jeść i spać"—i jeżeli t. zw. program wychowawczy kolonii toleruje to i uznaje.

Wyrosła z kół młodzieży ideowej i nadana koloniom szkolnym nazwa obozów rekonwalescentów, próżniaków i obżartuchów, z jaką się spotkałem — jest nieco złośliwa, lecz wypływa z niej pewna zdrowa i dobra myśl o tym, że odprężenie i wypoczynek po pracy w szkole może i powinna znaleźć młodzież nie w „próżniactwie i zbijaniu bąków", lecz w nowych formach pracy. Tak właśnie organizują sobie wypoczynek letni grupy np. harcerskie, czy żeglarskie — i znajdują go w swych obozach, wśród piękna i uroku przyrody w pracy ideowej, która łączy i spaja ze sobą te grupy, bo może ona tam nie tylko być lepiej niż gdzieindziej wyrażona, lecz dać niejednokrotnie znacznie więcej radości, pogody i odprężenia fachowego, niż bezmyślne próżnowanie na koloniach szkolnych.

To też byłoby — a jest to nie rzadko—nie do darowania, gdy program wychowawczy kolonij nosi na sobie charakter programu kulinarnego, a jego rezultaty oblicza się wyłącznie przy pomocy wagi i miary.

Program wychowawczy „został, lub nie został zrealizowany, ponieważ np. . . średni przyrost wagi na dziecko po takim, a takim okresie czasu wynosi tyle, a tyle kilogramów?"!

To jest oczywiście ważne, ale to chyba nie powinno być wystarczające.

Młodzież na koloniach szkolnych należy, inaczej mówiąc, zająć czymś więcej, niż tylko jedzeniem i spaniem.

Trzeba jej poddać jakieś prace ideowe — i nie sądzić, że *uideowienie życia kolonijnego* przy racjonalnej organizacji pracy w tym zakresie odbije się ujemnie na zdrowiu młodzieży.

Jakież to mają być prace?

Oczywiście bardzo różnorodne, bo dostosowane do terenu, wieku i możliwie zainteresowań młodzieży na koloniach.

Może być przecież znakomicie wpleciony w życie kolonijne np. kurs żeglarski nad morzem, w każdym miejscu kolonijnym zajęcia z zakresu modelarstwa lotniczego, w górach studia zespołowe nad literaturą, opiewającą piękno Tatr, na Wołyniu zajęcie się i roztoczenie opieki nad grupami młodzieży polskiej, itp.

Przechodzę z kolei do godnego zastanowienia się i uderzającego zjawiska, jakim jest fakt ogromnej *dysproporcji*, jaka się zaznacza pod względem *nasilenia* i *rozpiętości wysiłków* w omawianej dziedzinie — pomiędzy szkołami powszechnymi a średnimi, przynajmniej na naszym terenie. Faktem jest przecież, że np. rokrocznie odbywająca się kwesta uliczna na kolonie szkolne — organizowana jest na cele kolonij wypoczynkowych dla młodzieży szkół średnich, a nikt jakoś nie troszczy się o to, że takie źródło dochodów byłoby bardzo wskazane wykorzystać na cele kolonij dla młodzieży szkół powszechnych.

Istniejące w Lublinie t. zw. T-wo Kolonij Letnich nie stanowi, o ile mi wiadomo, organizacji o dużej inicjatywie i ruchliwości, jednak „coś przecież robi" w zakresie swych zadań i celów pracy, ale Towarzystwo to obejmuje swą działalnością jedynie szkoły średnie.

O istnieniu podobnego czynnika inicjatywy i koordynacji pracy na terenie szkolnictwa powszechnego nic jakoś dotąd nie słychać. Gdy z reguły każda niemal szkoła średnia lubelska rokrocznie zdobywa się na zorganizowanie własnej kolonii szkolnej, — na terenie szkolnictwa powszechnego jest to jeszcze dotychczas zjawiskiem nietylko rzadko spotykanym, lecz wprost osobliwym.

Czy wymaga dowodzenia i motywowania twierdzenie, że ze względu na potrzeby młodzieży z tych i tamtych środowisk szkolnych, przynajmniej omówienie dysproporcji wysiłków powinny ulec jak najszybszej likwidacji?!

Należałoby poważnie zastanowić się nad sprawą mobilizacji środków finansowych na cele kolonij szkolnych dla młodzieży szkół powszechnych celem koniecznego spotęgowania akcji kolonijnej na tym terenie.

Dlatego też należałoby pomyśleć o koordynacji wysiłków w tej dziedzinie wszystkich tych czynników administracyjnych i społecznych, które są zainteresowane powyższą sprawą.

Oczywiście, koordynacja akcji tych czynników winna objąć różnorodne sprawy kolonijne — nie tylko sprawy środków finansowych na kolonie dla młodzieży.

Za jedną z takich właśnie ważnych spraw uważałbym sprawę doboru miejscowości na kolonie dla młodzieży.

Wydaje mi się, że pod tym względem szkoły ze szkodą dla sprawy są pozostawione — jeśli tak można powiedzieć — „samym sobie".

Czy np. nie byłoby rzeczą dobrą i wskazaną ustalenie w każdym regionie Polski, Województwie, czy Okręgu Szkolnym określonej liczby „punktów kolonijnych" dla różnych typów kolonij szkolnych?

Ileż to pracy zaoszczędziłoby i ile uniknęło błędów, gdyby kierownictwa szkół i organizatorowie kolonij letnich nie potrzebowali rokrocznie na własną rękę bez niczyjej pomocy czynić w tym zakresie poszukiwań, — gdyby np. okazało się możliwe ustalenie za pośrednictwem Wojewódz-

kich Wydziałów Zdrowia, lub instytucji wizytatorów higieny przy kuratoriach — *mapki sieci stałych miejsc na kolonie* — zarówno bezpłatnych w budynkach szkolnych, jak też w innych punktach za określoną opłatą. Jakież to otworzyłoby możliwości przy realizacji różnych spraw wychowawczych przez kolonie letnie dla młodzieży, np. w odniesieniu do zagadnień praktycznych krajoznastwa, które przecież obecnie mogą być zrealizowane tylko — dosłownie — od przypadku do przypadku, bez żadnego na dalszą metę obliczonego i skonstruowanego planu?!

Jeszcze jedną sprawę chciałbym poruszyć na zakończeniu.

Sprawa ta — to kwestia *kierownictwa i organizacji opieki nad młodzieżą na koloniach szkolnych*. Pod tym względem panuje taka rozmaitość i dowolność rozwiązań, że — śmiem zaryzykować twierdzenie — iż w sprawę tę winny wkroczyć władze i uregulować ją, jak należy.

Należałoby zwłaszcza ustalić w drodze przeprzepisów wynagrodzenie kierowników organizacyjnych i wychowawczych na koloniach szkolnych, zwłaszcza, że bardzo często są nimi nauczyciele. Należałoby wprowadzić zasadę honorowania tych ostatnich za ciężką i odpowiedzialną pracę na koloniach ze skarbu państwa, lub przynajmniej obowiązek pokrywania należności z tym związanych i wymaganych przez prawo przez te organizacje, jak np. Koła Rodzicielskie, które organizują kolonie dla młodzieży szkolnej, aby w tym ostatnim wypadku zabezpieczyć ich przepisami prawa przed nieodpowiedzialnymi, albo złej woli jednostkami, które przecież wszędzie się spotyka.

Należałoby dalej pomyśleć o opracowaniu obowiązujących ramowych regulaminów dla różnych typów kolonij szkolnych celem położenia kresu zbytniej i dowolnej różnorodności, jaka się pod tym względem zaznacza. Należałoby także pomyśleć o przygotowaniu kadry przeszkolonych w zakresie przygotowania teoretycznego i praktycznego do prowadzenia kolonij szkolnych, kierowników i sił pomocniczych na koloniach, bo brak takich sił daje się dotkliwie odczuwać.

Ks. CZESŁAW NOWICKI

Z MOICH OBSERWACJI NA KOLONIACH LETNICH.

Już w czasie wyjazdu z chłopcami na kolonię nauczyciel - opiekun musi sobie zdawać sprawę z tego wszystkiego, co podczas tych paru tygodni można będzie osiągnąć i z czego nie wolno mu rezygnować. I tak chłopcy powinni wypocząć, wzmocnić siły, poznać okolice i zżyć się z nimi; winni nauczyć się zgodnego współżycia, przyswoić sobie pewne formy towarzyskie, zdobywać cnoty altruistyczne, nawiązać kontakt z ludnością miejscową, by poznać jej życie i pracę, wnosić ze sobą gorący patriotyzm, a zostawić miłe, serdeczne wspomnienia. Naturalnie, że nie trzeba chłopcom o tym mówić, ale dopiero na kolonii ich do tego prowadzić. Zatem opiekunowie, wyjeżdżający z chłopcami, muszą być ludźmi doświadczonymi; taktowni, wymagający od siebie, nie wygodniccy, z humorem, bo nigdzie osobowości nauczyciela uczniowie tak nie poznają, jak na kolonii w życiu codziennym, i mało gdzie nauczyciel ma tyle sposobności do oddziaływania na chłopców, co tam. Opiekunami powinni być tylko nauczyciele i to najbardziej doświadczeni. Oni to organizują całe życie kolonii i bardziej lub mniej szczęśliwie realizują zamierzone cele. Właśnie gwoli Panów Kolegów, wybierających się na kolonie, chciałbym poruszyć tylko pewne sprawy, co do których, zdaje mi się, nabrałem już nieco doświadczenia.

Zacznę od przygotowania się do wyjazdu. Ponieważ wszystko, co nauczyciel robi powinno wychodzić wobec uczniów dobrze, przeto nie wolno mu niczego zaniedbać. Niechżeż zapozna on chłopców, oczywiście ogólnie, z przyszłym ich życiem na kolonii. Niech da każdemu kartkę ze spisem tego wszystkiego, co ma ze sobą zabrać. Trzeba postarać się o wagon i zapewnić sobie dalsze, a dobre połączenia kolejowe. Nie wolno o to krzątać się dopiero w drodze. Kierownik gospodarstwa zaopatrzy kolonię w zapasy tych produktów, których tam na miejscu łatwo nie dostanie. To go uniezależni od rynku miejscowego i ochroni od nadmiernych kosztów. Tutaj muszę zaznaczyć, że inne zapasy trzeba będzie zrobić, kiedy się jedzie w góry, a inne nad morze. Roztropność każdemu niech doradzi, co ma ze sobą zabrać.

Na miejscu kierownik gospodarstwa musi się stać odrazu biegłym kupcem, nie tylko ceny znać i kontrolować, ale je regulować. (Udawało mi się na „giełdzie" towarowej obniżać cenę mleka, mięsa, masła). Mimochodem zaznaczam, że gospodyni - kucharka musi umieć dobrze, smacznie przyrządzać potrawy i ekonomicznie kalkulować. Rozrzutna—może narazić kolonię na duże straty.

Przechodzimy do codziennego życia kolonii, które układa się w pewien stały regulamin. Chłopcom na kolonii powinno być całkiem dobrze, ale po spartańsku. Kolonia to nie pensjonat, gdzie każdy, co chce robi i co chce wybiera sobie na obiad czy kolację. Jestem stanowczym przeciwnikiem wygodnictwa i schlebiania podniebieniu. Nieraz kierownictwo cieszy się, że przysmakami karmi swoich pupilów. Jestem za urozmaiconym, dobrym pożywieniem. Dużo mleka, masła, smaczne zupy; obiady codzień, oprócz piątków, z mięsem. Dużo jarzyn, o ile można — owoców, kompoty, ale bez ciągłego ucztowania. Zwykle u nas na kolonii chłopcy zarówno najzamożniejsi, jak i naprawdę biedni bardzo sobie „życie" chwalili. Za to pseudoarystokracja musi zawsze wszystko naprzód obwąchać, pogrymasić; zostaje najdłużej przy stole, na końcu je tak zwane „repety", poklepuje brzuchy i ciągle narzeka. Niestety wśród chłopców z miasta takich „lordów" jest

sporo. Ich to właśnie najtrudniej zagnać do gimnastyki, czy namówić na wycieczkę. Chcą jeść, spać, leżeć, a kręcą się tylko przy kucharkach. Jeżeli im tyle miejsca poświęciłem, to dlatego, by zwrócić uwagę na tę bolączkę każdej kolonii i przygotować opiekuna - wychowawcę do zapobiegania jej.

Już wspomniałem, że gospodyni - kucharka musi obiad dobrze wykalkulować. Trudno wyliczać wszystko na gramy, kiedy jest duża rozpiętość wieku, a jeszcze większa żołądków i apetytów. Trzeba tyle nagotować, aby się wszyscy nasycili i by niczego za wiele nie zostawało. Uważam, że wystarczą czterokrotne posiłki: śniadanie, obiad, podwieczorek i kolacja. Kiedy nie daje się chłopcom drugiego śniadania, to im lepiej smakuje zupa, i obiad z apetytem w całości zjadają. A to przecie najważniejszy posiłek. Dobrze by też było, gdyby rodzice wysyłali paczki żywnościowe nie dla swoich synków, ale dla wszystkich. Inaczej lepiej ich nie wysyłać, bo są dość często albo okazją do nieporozumień koleżeńskich („jego poczęstował, a mnie nic nie dał".) albo przedmiotem zazdrości. A nieraz przychodzą one w takim stanie (owoce), że nie ma nikt z nich pożytku.

Przejdźmy do pytania, gdzie urządzać kolonie? Zarówno góry, jak i morze mają wielki urok. Chłopcy tu i tam mają co poznawać, zwiedzać i czym się zachwycać. Jeżeli w górach, to koniecznie nad wodą, gdzieby była dobra kąpiel, bo inaczej kolonia wcale się nie uda. Ze względu na to, że morze ma być jedną z głównych naszych trosk obywatelskich, że tam mają iść nasze drogi i nasi chłopcy, chciałbym gorąco wezwać wszystkich, aby w najbliższych latach organizowali kolonie dla chłopców nad morzem. Pobyt chłopca na wybrzeżu, choćby tylko przez kilka tygodni, bardziej zbrata go z morzem ,niż wiele uroczystości Ligi Morskiej. Trzeba widzieć chłopca, jak on „patrzy" na morze, jak jego oczy towarzyszą okrętom, motorówkom, jak on się do morza zapala, a wtedy nie żal będzie kosztów i trudów, byleby go tylko nad to morze wysłać. By ta propaganda morza była jaknajszersza, trzeba coraz innych chłopców na kolonie wysyłać, by nie wyjeżdżali ciągle ci sami. Następnie nie chodzi o to, by chłopcy byli nad samym morzem, mogą być i nad zatoką. Owszem powiem, że więcej się je ceni i kocha, gdy trzeba do niego z półgodziny iść. Dlatego doradzam wszystkim, aby wybierali sobie miejsce przy zatoce od Pucka, Swarzewa aż po Wielką Wieś. Tu wszystko tańsze. Kąpiel w zatoce równie zdrowa i przyjemna, a stąd można koleją czy autobusem dojechać do każdego zakątka na wybrzeżu, a nad morze wybrać się parę razy w tygodniu na popołudniowe wycieczki i kąpiele. Pobyt ucznia na kolonii Gimn. im. Staszica koło Swarzewa w ub. r. przez 5 tygodni kosztował 70 zł, co wynosi równe 2 zł. dziennie. Dużo kosztuje droga. Trzebaby zwrócić się do władz kolejowych o przyznanie dla kolonii, wyjeżdżających nad morze 80% zniżki. Do grona kolonistów powinny być doliczone na równych prawach kucharki, bo te nad morze trzeba ze sobą zabierać, a jak dotąd kolej każe za nie wszystko płacić. Kolonie winny być zwolnione także od opłat meldunkowych i taks kuracyjnych. Gminy i tak na nich zarabiają.

Można by i chciało by się jeszcze wiele spraw poruszyć, ale trzeba się liczyć z miejscem, jakie artykuł ma zająć. Na koniec o jednym wspomnę. Nauczyciele - opiekunowie całkiem słusznie pobierają wynagrodzenie za swoją pracę na kolonii. Kierownik gospodarstwa ma przynajmniej z czego wyrównać te rachunki, których nie zapisał bo mu „uciekły" z pamięci. Chodzi o to, by tego wynagrodzenia nie pobierał, jak dotąd z funduszów kolonii, bo to przykro znajdować się w ewidencji wydatków. Później w sprawozdaniach rocznych ta pozycja wydatków niemile wygląda dla nauczyciela. Czyżby każda szkoła nie mogła wynagrodzić nauczycieli z taksy administracyjnej? Niewielki koszt, a ochroni się nauczyciela od pobierania wynagrodzenia od rodziców swoich uczniów.

ZOFIA WÓJTOWICZ

O RADOŚĆ I BARWĘ ŻYCIA NA LETNICH KOLONIACH SZKOLNYCH.

(Głos b. uczenicy, kilkakrotnej uczestniczki kolonii letnich).

Powszechne spopularyzowanie szkolnych kolonii letnich jest najlepszym dowodem, że istnienie ich wynika z rzeczywistych potrzeb społeczeństwa. Bowiem ludzie pochłonięci pracą zawodową i zaabsorbowani w walce o byt, nie mają czasu, a może nawet nieraz i możności zorganizowania młodzieży należących się jej wywczasów. A przecież wakacje — okres wytchnienia po żmudnych miesiącach pracy, tak ważny dla rozwoju fizycznego jak i psychicznego młodzieży, nie może być przez szkołę pominięty czy też zlekceważony. W dzisiejszych czasach szkoła coraz częściej spełnia obowiązki zasadniczo należące do rodziców.

W każdym razie widzimy już dzisiaj, że szkolne kolonie letnie mają przed sobą wiele możliwości na przyszłość. Warto więc o nich pomówić i nad wieloma rzeczami zastanowić się.

Sprawa kolonii letnich jest tak obszernym i trudnym do wyczerpania zagadnieniem, że nie mam odwagi pisać o jego całokształtcie.

Chcę tylko rzucić kilka uwag, które nasunęły mi się w czasie zdobywania doświadczenia „starego wyjadacza kolonijnego".

Zauważyłam, że bardzo często omawia się kolonie letnie, ujmując zagadnienie od strony technicznej, pomijając natomiast sprawę najważniejszą, która jako temat brzmiałaby: *Jak zapewnić letnim koloniom szkolnym radość i barwę życia?*

Wakacje są po to, żeby młodzież wypoczęła! Na to bezwątpienia zgadzamy się wszyscy.

Powstaje natomiast pytanie: kiedy i w jakich warunkach najlepiej kolonie spełniają swój cel.

O tym, że sprawa nie jest tak prosta, jakby się to na pozór mogło wydawać, mówią najwyraźniej liczne w ostatnich czasach utyskiwania i narzekania młodzieży. Oczywiście mowa jest o młodzieży starszej, bo z „młodszymi” nigdy nie ma wielkiego kłopotu. O ile wychowawczyni uda się oswoić dziecko ze zbiorowością, zmniejszyć tęsknotę za domem, stwarzając miłą atmosferę serdeczności i stałego zainteresowania biegiem życia kolonijnego, wówczas trafia się na grunt podatny i wdzięczny do pracy.

Bowiem dziecko jest jeszcze bezkrytyczne i „pani” stanowi dla niego bezapelacyjny i największy autorytet. Oczywiście, jeżeli kierowniczka — wychowawczyni kolonii potrafi pozyskać sobie dzieci -- idąc do nich z sercem... i po serca, — małe jeszcze i trwożne.

Gorzej natomiast jest z młodzieżą starszą, tj. wyższych klas gimnazjalnych. Tutaj wychowawca natrafia na wiele trudności, które wypływają z właściwości okresu dojrzewania.

Młodzież zaczyna samodzielnie patrzyć na świat, niejednokrotnie zamierzając go „zburzyć lub podbić” w najbliższym czasie. Rozwinięty krytycyzm przy równoczesnym niezastosowaniu go w stosunku do swojej osoby utrudnia pracę wychowawcy, na którego też patrzy z góry, widząc w nim „zawodowego męczyciela” lub coś w tym rodzaju.

Trzeba jednak pamiętać, że młodzież w tym czasie przechodzi liczne wahania, dolegliwości psychiczne, słowem nieraz jest jej trudno i ciężko. A więc dlatego, właśnie z tego powodu, należy się jej ze strony wychowawców więcej pomocy i to umiejętnej, a także prawdziwego wypoczynku na szkolnych koloniach.

Tymczasem najczęściej się słyszy narzekania właśnie młodzieży starszej. „Kolonie nas nużą, i złoszczą, bo zanadto pachną szkołą” Dość mamy dni pokratkowanych, wciśniętych między sztywne paragrafy regulaminu, dni poprzerywanych nerwowymi dzwonkami!”

Oto zarzuty skierowane pod adresem kolonii. Jak z tego wynika przedmiotem niezadowolenia jest regulamin.

Jakkolwiek jestem gorącą zwolenniczką rygoru i porządku we wszelkiej zbiorowości, rozumiejąc, że bezład i samowola nie tylko męczy, lecz działając destruktywnie demoralizuje, ośmielę się jednak zaprotestować przeciwko regulaminom, będącym celem samym w sobie, a nie pomocą w organizowaniu życia. Również przeciwna jestem układaniu regulaminu kolonii z dokładnością od a do z, tu na miejscu, bez znajomości warunków lokalnych letniska. Uważam, że dobrze byłoby obmyśleć z lekarzem szkolnym zasadnicze wytyczne dnia, sam szkielet, a resztę niech wypełnia życie, życie ludzi młodych, tętniące beztroską radością.

Od osoby kierującej w dużym stopniu zależy, jak młodzież ustosunkuje się do pewnych wymagań życia zbiorowego.

Niech to będzie osoba taktowna, naprawdę kochająca młodzież, (a nie lecząca na koloniach swój reumatyzm), która nie będzie traktowała „dzikich pomysłów” i kawałów wychowanków jako objawy złośliwości, lecz jako dowód niezużytej energii, którą należy pchnąć w odpowiednie koryto!

Młodzież musi coś robić i to nie dlatego, że regulamin tak chce, lecz że młodość domaga się czynu.

Niech kolonie letnie nie przypominają tucznika, gdzie młodzi ludzie wałęsają się bezczynnie, niczym się nie interesując i tracąc drogocenny dla ich rozwoju czas.

Co można robić na koloniach? O bardzo wiele, poprostu moc!

1. Przecież gdziekolwiek znajdujemy się, rozciąga się przed nami szmat polskiej ziemi, naszej ziemi, którą pragniemy poznać, utrwalić w pamięci i sercu. (A może i w gazetce szkolnej?) A więc z plecakiem na ramionach, z zapałem i ciekawością poznania wyruszajmy w teren na wycieczki kolonijne.

2. A jeżeli „zbuntują” się nieba i codzień siec będą cierpliwą ziemię strugami deszczu, nie opuszczajmy nosów na kwintę.

Jest nas przecież gromada. Cała kolonia! Jakby duża rodzina. W jadalni, czy w świetlicy urządźmy swoim przemysłem wieczornicę, a zadatki „talentów” będą miały chwalebne pole do popisu, a całe kolonie śmiechu i radości co niemiara. Wykorzystajmy także radio, jeżeli znajduje się na letnisku.

3. Pod hasłem: *dbajmy o kulturę i piękno dnia codziennego*, zmieńmy wygląd lokalu kolonii letnich, za który zwykle służy szkoła. Można zorganizować konkurs na najlepszy pomysł kompozycji, rysunku, wyklejanki itp.

Niech młodzież nauczy się cenić taki a nie inny sposób życia, pewien jego styl, godny człowieka kulturalnego.

Kolonie szkolne, gromadząc młodzież z różnych środowisk, powinny przez stałe i dobre współżycie wyrobić w młodzieży poszanowanie godności człowieka, niezależnie od jego sytuacji i pozycji w społeczeństwie.

KOLONIE, OBOZY, WYCIECZKI, TURYSTYKA.

(uzupełnienie bibliografii ogłoszonej w D. U. K. O. S. L. R. IX. Nr 9 — materiały znajdujące się w Centr. Bibliotece Ped. K. O. S. L.)

Kolonie.

Książki:

Flisak J.: Wychowanie fizyczne na koloniach. W-wa 1936. s. 62 8300

Jeszcze o koloniach. Rodzina i dziecko 1937. s. 218

Dr. L.: Rola kolonii w życiu dziecka. Kur. Lit. Nauk. 2. VII. 1934

Pawłowska J. Kolonie dla dzieci z przedszkoli. Przedszkole 1933/34 s. 142 5488
Sokołowska H. Kolonie wakacyjne młodzieży na terenie Okręgu Szk. Krak. D. U. K. O. S. Krak 1937 s. 295 5098
Tomaszewski W. Lekarz a kolonie letnie dla dzieci. D. U. K. O. S. Pozn. 1933 s. 84 5102

Obozy.

Książki:

Gospodarstwo obozowe. Katowice 1935. s. 94 . 7672
Maresz T. Letnie obozy i kolonie harcerskie. W-wa 1930. s. 78 4887
Sedlaczek S., Ryszkowski E. Harcerstwo w obozach. W-wa 1928. s. 56 4893
Szczygieł W. Harcerskie obozy nauczycielskie(cel, organizacja ,program) Kraków 1931 s. 20 . . 4456
Trylski Z. Mały podręcznik obozowania. W-wa 1929. s. 50 4881

Artykuły czasopism:

A. K. Obozownictwo w U. S. A. i w Anglii. Wychowanie Fizyczne 1933. s. 250 739
Bogdanowicz J. Wyzyskanie klimatyczne obozów wakacyjnych dla młodzieży. Wychowanie Fizyczne 1934. s. 352 739
Bożek S. Obozy wędrowne w Związku Strzeleckim. Strzelec 1934. s. 2. N. 24 9228
Czapelska H. Krajoznawczy obóz instruktorski. Orli Lot 1933 s. 68 1850
Czarnecki W. Znaczenie wychowawcze oraz organizacja obozów letnich dla młodzieży szkolnej. Wychowanie Fizyczne 1930 s. 201 739
Klimczakówna J. Zacówna Sz. Program pracy obozu żeńskiego w Kurozwękach. Orli Lot 1936. s. 146 1850
Kopciowa J. Głos w sprawie żeńskich obozów harcerskich. Rodzina i dziecko 1937 s. 213
Korpała J. Nieco o obozach dla orląt. (Zw. Strzel.) Strzelec 1935. s. 4 9228
Korpała J. Wartości życia obozowego. Strzelec 1934. s. 1. Nr. 37 9228
Korpała J. Wychowawcza wartość obozów. Strzelec 1935. s. 5. Nr. 29 9228
Mościcki S. Pierwsze kroki w obozownictwie. Wych. Fiz. 1934. s. 400 739
Nasze wrażenia z pierwszego instruktorskiego obozu krajoznawczego w Sopotni Małej. Orli Lot 1933. s. 114 1850
Niewiadomski M. Wychowawstwo w obozach przysposobienia wojskowego. Wychowanie Fiz. 1930 s. 367 739
Pokrzywnicka I. W sprawie obozów. Rodzina i Dziecko 1937. s. 240.
Prażmowska - Ivanka W. Parę uwag o typach obozów. Wychowanie Fizyczne 1933. s. 246 . . . 739
Roszko R. Pływanie w obozie. Wychowanie Fizyczne 1933. s. 254 739
Roszko R. Słów kilka o gimnastyce w obozie letnim. Wychowanie Fizyczne. 1936. s. 323 739
Roszko R. Uwagi o sporcie kajakowym w obozie. Wychowanie Fizyczne 1933. s. 261 739
Sedlaczek S. Obozy harcerskie. Wychowanie Fizyczne 1928. s. 265, 304, 343 739
Wardas F. Obozy przysposobienia wojskowego. D. U. K. O. S. Warsz. 1936. s. 339 5103
Zawodziński M. Jeszcze o obozach. Rodzina i Dziecko 1937. s. 238
Zawrocki O. Wstępne czynności przy organizowaniu wycieczek i obozów. Wychowanie Fizyczne 1931. s. 170 739

Wycieczki.

Książki: **uwagi ogólne.**

Chmielewska M. Wykapka. Podręcznik harcerskiego wycieczkowania W-wa 1935. s. 132 . 5991, 5992
Ferens A. Z metodyki wycieczek. Z zagadnień wychowawczych t. II Łódź 1932. s. 159 4384
Informator wycieczkowy dla szkół i młodzieży szkolnej. Szk. Schroniska Wycieczk. X. 1936. s. 411 8335
Szyryński W. Wycieczki harcerskie. W-wa 1936 s. 130 8712

Artykuły czasopism:

Akcja letnia w r. 1936 organizowana przez komisję wycieczkową K. O. S. Wil. D. U. K. O. S. Wil. 1936. s. 139 5104
J. B. Organizacja schronisk wycieczkowych młodzieży zagranicą. Wychowanie Fizyczne 1932. s. 33 739
J. B. Sprawozdanie Min. W. R. i O. P. Z ruchu wycieczek w szkolnych schroniskach wycieczkowych w 1933 r. Wychowanie Fizyczne 1934 s. 381 739
Cywińska B. Całoroczny plan wycieczek po Wileńszczyźnie i Polsce. I. Dla szkoły powsz. w Wilnie. II. Dla gimnazjów w Wilnie. D. U. K. O. S. Wil. 1934. s. 578 5104
Gacek A. Organizujmy wycieczki dla naszych słuchaczów, kursów wieczorowych i świetliczan. Praca Ośw, 1935. s. 303 7842
Gażyńska J. Luźne wycieczki. Praca Ośw. 1936. s. 339. 7842
Hejkie J. Refleksje na temat zeszytu wycieczkowego. Orli Lot 1937. s. 142 1850
Horbacki W. Organizacja programowych wycieczek szkolnych w gimnazjach ogólnokształcących. D. U. K. O. S. Krak. 1936. s. 135 5098
Janczykowski K. Wycieczki szkolne a nowy ustrój szkolnictwa. Z metodyki wycieczek szkolnych. D. U. K. O. S. Lub. 1933. s. 567 5099
Kwapiszewski J. Znaczenie wychowawcze wycieczek w szk. powsz. D. U. K. O. S. Warsz. 1936. Nr. 6. s. 288 5103
Latanowicz K. Na szlakach wycieczkowych. Wytyczne akcji wycieczkowej obwodu szkolnego poznańskiego. Oświata Poz. 1936. s. 183 . . 8946
Mitkiewicz K. Krawczyk M. O spędzaniu wakacyj. D. U. K. O. S. Warsz. 1933. Nr. 6. s. 385 . . 5103
Nowosielski F. Wycieczki szkolne. D. U. K. O. S. Woł. 1931. s. 250 5159
Orłowicz M. Domy wycieczkowe dla młodzieży, w Polsce i za granicą. Wychowanie Fizyczne 1933. s. 222 1934. s. 368 739
Radlińska H. Wycieczki zbiorowe. Agronomia Społ. i Szk. Roln. 1935. Nr. 5. s. 148 10153

Sikorski W. Znaczenie wychowawcze wakacyjnych wycieczek młodzieży szkolnej. Wychowanie Fizyczne 1932. s. 19 739
Wrotniak A. Wycieczki, ich organizacja i znaczenie w nauczaniu i wychowaniu. Życie Szkolne 1936. s. 1 1049

Wycieczki w nauczaniu poszczególnych przedmiotów: geografii i krajoznawstwa.

Książki:

Berg A. Wycieczki krajoznawcze. W-wa 1923 s. 296 6693
Grotowska H. O poznawaniu kraju. Lwów 1925 s. 204 . . . . 283, 3196

Artykuły czasopism:

A. Ch. Refleksje na temat wędrówek wakacyjnych. D. U. K. S. L. R. IX. s. 9 5099
Chałubińska A. Szkoła a wędrówki wakacyjne młodzieży. D. U. K. O. S. L. 1933. s. 582 . . 5099
Chałubińska A. Wycieczka w świetle zainteresowań młodzieży. D. U. K. S. L. 1932. s. 193 . . . 5099
Czapelska H. Sprawozdanie kierowniczki. Orli Lot 1933. s. 126 1850
Dużniak J. Spostrzeżenia i wrażenia z wycieczki do Prus Wschodnich Koła Krajoznawczego ucz. Państw. Gimn. im. E. Orzeszkowej w Wilnie. Orli Lot 1936 s. 18 1850
Hoszowska Z. Doliną Dunajca. Orli Lot 1929. s. 4 1850
Ile kosztuje zorganizowanie wycieczki młodzieży szkolnej do Krakowa. Orli Lot 1934. s. 153 . 1850
Janowski A. Wycieczka do Otwocka. Czasopismo Geogr. 1926. s. 40 1113
Jezierski S. Wycieczki w nauczaniu geografii. D. U. K. O. S. Warsz. 1937. s. 462 5103
Kaznowski. Wycieczki geograficzne z I kl. gimn. w najbliższej okolicy Krak. D. U. K. O. S. Krak. 1934. IV. 7. 5098
Kosiba A. Rola wycieczek geograficzno - krajoznawczych w wychowaniu młodzieży i wytyczne ich realizacji. D. U. K. O. S. L. 1933. s. 584 . 5099
Kowalczyk S. Organizacja wycieczki do Częstochowy, Krakowa, Wieliczki, Zakopanego i Katowic Oświata Poz. 1935. s. 109. Nr. 4 8946
Krystasiak St. „Per pedes Apostolorum" po Polesiu. Orli Lot. 1933. s. 56 1850
Leszczycki St. Szlak turystyczny w okolicy Krakowa. Orli Lot. 1930 s. 86 1850
Łysek F. Przygotowanie, organizowanie i zakończenie wycieczek oświatowo - krajoznawczych wśród młodzieży wiejskiej. D. U. K. O. S. Woł. 1937. s. 181 5159
Matejko T. Wrażenia uczestników zeszłorocznych wycieczek krajoznawczych. Oświata Pozaszkolna 1936. s. 247 8946
Mazgajówna J. Wycieczka z Białegostoku do Lemna. D. U. K. O. S. Brz. 1937. s. 199 5097
Mączak Fr. Tematy wycieczek geograficznych w kl. I i II gimn. Sprawy Pedagogiczne 1934. Nr. 4/5 Dod. do Życia Krzemienieckiego.
Fr. M. Dekalog kierownika wycieczki oświatowo-krajoznawczej. Oświata Pozaszkolna. 1935. s. 112 8946
Mierniczak F. Wycieczki młodzieży pozaszkolnej w okresie wiosenno - letnim 1934. Oświata Pozaszkolna 1934. s. 53 8946
Mierniczak F. Wycieczki oświatowo - krajoznawcze w Wielkopolsce i na Pomorzu. Oświata Poza szkolna 1935 s. 297 8946
Mikulski J. O potrzebie szerszego uwzględnienia znajomości najbliższej okolicy przy nauczaniu geografii Polski. D. U. K. O. S. L. 1932. s. 191 5099
Mikulski J. Wakacyjne wędrówki krajoznawcze dla młodzieży szkolnej po północnej części wojew. Lubelskiego. D. U. K. O. S. L. 1932. s. 331 5099
Mochnacki R. Tarnów i okolica jako teren wycieczek geograficznych D. K. K. O. S. Krak. 1928 Nr.5 dod. 5098
Mrózek Wł. Sprawozdanie z wycieczki Zrzeszenia Polskich Nauczycieli geografii do puszczy Białowieskiej na Wileńszczyznę, Nowogródzkie i Polesie. Czasopismo Geograficzne 1936 Nr. 2/3 s. 234 2936
Osiński M. Wycieczka szkolna z Sernik do Warszawy. D. U. K. O. S. Brz. 1938 s. 141 5097
Pietrzykowski L. Proza w poezji włóczęgi. Orli Lot 1934. s. 114 1850
Radnicki E. Wycieczka dzieci szkolnych z pow. prużańskiego do Warszawy i okolic. D. U. K. O. S. S. Brz. 1938. s. 127 5097
Radzikowski Fr. Wycieczka oświatowo - krajoznawcza młodzieży pozaszkolnej z obwodu szkolnego chełmskiego. Oświata Pozaszkolna 1937. s. 723 8946
Rusin F. Wycieczki oświatowo - krajoznawcze. D. U. K. O. S. Woł. 1937. s. 80 5159
Skobla J. Wycieczka gimnazjum opiekuńczego w Łodzi do szkoły powsz. w Małotkowiczach. D. U. K. O. S. Brz. 1937. s. 198 5097
Słomiński L. Jak zorganizowałem wycieczkę do Poznania. Oświata Pozaszkolna 1937. s. 288 . . 8946
Wiederman F. Organizacja wycieczek krajoznawczych Gimn. Żeń. Żyd. Tow. Szk. Śred. w Sosnowcu. D. U. K. O. S. Krak. 1933. s. 95 . . . 5098
Wycieczki wakacyjne. Wędrówka po karpatach wschodnich. Ak. koła krajozn. w Krakowie. Orli Lot 1929 s. 190 1850
Zwolakiewicz H. Regionalne wędrówki wakacyjne. D. U. K. O. S. L. 1933. s. 572. 5099

Fizyki i chemii:

Alichniewicz J. Harabaszewski J. Organizacja wycieczek szkolnych z fizyki i chemii w kl. III. Poradnik w sprawach naucz. i wych. R. VII 1(15) 3910

Historii:

Baumgarten A. Żółkiew jako teren wycieczki historyczne. Wiad. Hist. Dyd. 1936. s. 69 . 5004
Hłasko - Pawlicowa A. Wartości dydaktyczne i naukowe szkolnych wycieczek historycznych. Wiadomości. Hist. Dyd. 1934. 5. 65 . 5004
Koelichenówna St. Z metodyki wycieczek. Praca Oświatowa 1936. s. 596 7842
Ladenberger T. Plan wycieczki szkolnej do Trembowli i Tarnopola. Wiad. Hist. Dyd. 1936 IV. s. 69 5004
Nowaczyk S. Znaczenie wycieczek w nauczaniu historii Przyj. Szkoły 1933. s. 503 1961
Wrotniak A. Wycieczki w nauczaniu historii w szkole powsz. Życie Szkolne 1936. s. 292 1049

Języka polskiego:

Daszkiewicz St. Wycieczka w nauczaniu języka polskiego (ćwiczenia słownikowe, stylistyczne, gramatyczne i ortograficzne w kl. VI.) Przyjaciel szkoły 1937 s. 661 1961

Kasztelowicz S. Libura J. Wycieczki w nauczaniu języka polskiego. Polonista 1934 z.III/IV. 3845

Kwaskowska W. Wycieczki w kl. I i II gimn. D.U. k. O. S. Warsz. 1936. s. 180 5103

Przyrody:

Gałuszka J. M. Sprawozdanie z wycieczki biologiczno-geograficznej wchodzącej w zakres programu nauczania biologii i geografii w kl. II gimn. Metodyka Biologii 1937. s. 65 652

Radomski J. Borysiuk W. Organizacja wycieczek przyrodniczych w kl. II gimn. D. U. k. O. S. Brz. 1935 s. 66 5097

Szafranówna. Coś nie coś o wycieczkach przyrodniczych w okolicy Poznania. Przyjaciel Szkoły 1930 Nr 6. 1961

Wychowania fizycznego:

Baran J. Uwagi o prowadzeniu zabaw i ćwiczeń ruchowych w terenie. Wychowanie Fizyczne 1934. s. 415 739

Krawczyk M. Krótkie wycieczki szkolne. D. U. K. O. S. Warsz. 1935 s. 174 5103

Maź J. Praktyczne wskazówki dla zespołów wycieczkowych D. U. k. O. S. L. 1933. s. 589. 5099

Śliwiński J. W. Wycieczki w nowym programie gimnazjum. D. U. K. O. S. Łuck. 1934. s. 240 5159

Rysunków i zajęć praktycznych:

Antoniewiczówna J. Wycieczki z zakresu zajęć ogrodniczych w związku z programem 7 kl. szkoły powsz.
Rysunek i zajęcia Prakt. 1937 r. 188 5487

Klettowa J. Organizacja wycieczek w związku z realizacją programu rysunku.
Rysunek i zajęcia Praktyczne 1936/37. s. 185. 5487

Wycieczki społeczne.

Knapowska W. Wycieczki naukowe i społeczne w szkole średniej. D. U. K. O. S. Pozn. 1934 s. 469 5102

Padechowicz Cz. Kilka uwag o wycieczkach społecznych. Przyjaciel Szkoły 1937. s. 782 . 1961

Pohoska H. Wycieczki społeczne. Uwagi zasadnicze. Zrąb. 1933 1. 2(14) 3727

Posseltówna. Wycieczki społeczne. Z doświadczeń szkolnych. Zrąb. 1933 Nr. 2(14) 3727

Rodziewicz W. Kilka uwag o wycieczkach społecznych w szkole. Przyjaciel Szkoły 1937 s. 512 1961

Turystyka.

Książki:

Fularski M. Zagadnienie ruchu turystycznego W-wa 1935. s. 128 8198

Turystyka górska i nizinna. W-wa 1935 s. 166 ... 5999

Węgrzecki M. Ruch turystyczny w Polsce w r 1924 W-wa 1930 s. 75 3836

Artykuły czasopism:

Akcja turystyczno-krajoznawcza Kuratorium Okręgu Szk. Wil. D. U. k. O. S. Wil. 1938 s. 85 5104

Baran J. Turystyka wodna i szlaki wodne w Polsce. Wychowanie Fizyczne. 1934 s. 387 739

Dorywalski M. Wodne tereny sportowo-turystyczne w Polsce. Wychowanie Fizyczne 1930 s. 306 739

Kutznerówna J. Organizacja szkolnych wycieczek popularno-turystycznych. D. U. k. O. S. Warsz. 1937 s. 343 5103

Leszczycki St. Współczesne zagadnienia turyzmu. Orli Lot 1937 s. 132 1850

Orłowicz M. Organizacja turystyki w Polsce Wychowanie fizyczne 1932 s. 32, 1933 s. 361 . 739

Wyszomirski K. Zasady i szlaki turystyki społecznej. Oświata Pozaszkolna 1938 s. 215 8946

Pałkowski A. Turystyka i krajoznawstwo, Ziemia 1930 622

Włodarkiewicz J. Czy w Sowietach istnieje turystyka. Wychowanie Fizyczne 1934. s. 393 .. 739

Wycieczki szkolne turystyczne i pedagogiczne po Warszawie w opr. Państw. Sem. Naucz. im. E. Orzeszkowej w W-wie D. U. k O. S. Warsz. 1932 s. 152 5103

Zawrocki O. Z metodyki wodnych wycieczek. Wychowanie Fizyczne 1931 s 217 739

E. M.

Ogłoszenia

Unieważnia się zagubioną legitymację nauczycielską Nr 399, wydaną dnia 15 maja 1935 r. przez Inspektorat Szkolny w Białej Podl., na nazwisko **Walerii Jaśkiewiczowej.**

Prenumerata { Roczna .... zł 5.— ; Półroczna .... zł 2.50
Numer pojedyńczy 50 groszy.

Ceny ogłoszeń { Cała strona .... zł 120.— ; Pół strony .... zł 70.— ; Ćwierć strony .... zł 35.—

Rękopisów Administracja nie zwraca. Konto P. K. O. 30.617.
Adres Redakcji i Administracji: Lublin, Kuratorium Okręgu Szkolnego.

Lubelskie Zakłady Graficzne właśc. Adam Szczuka—Lublin, Zamojska 17.